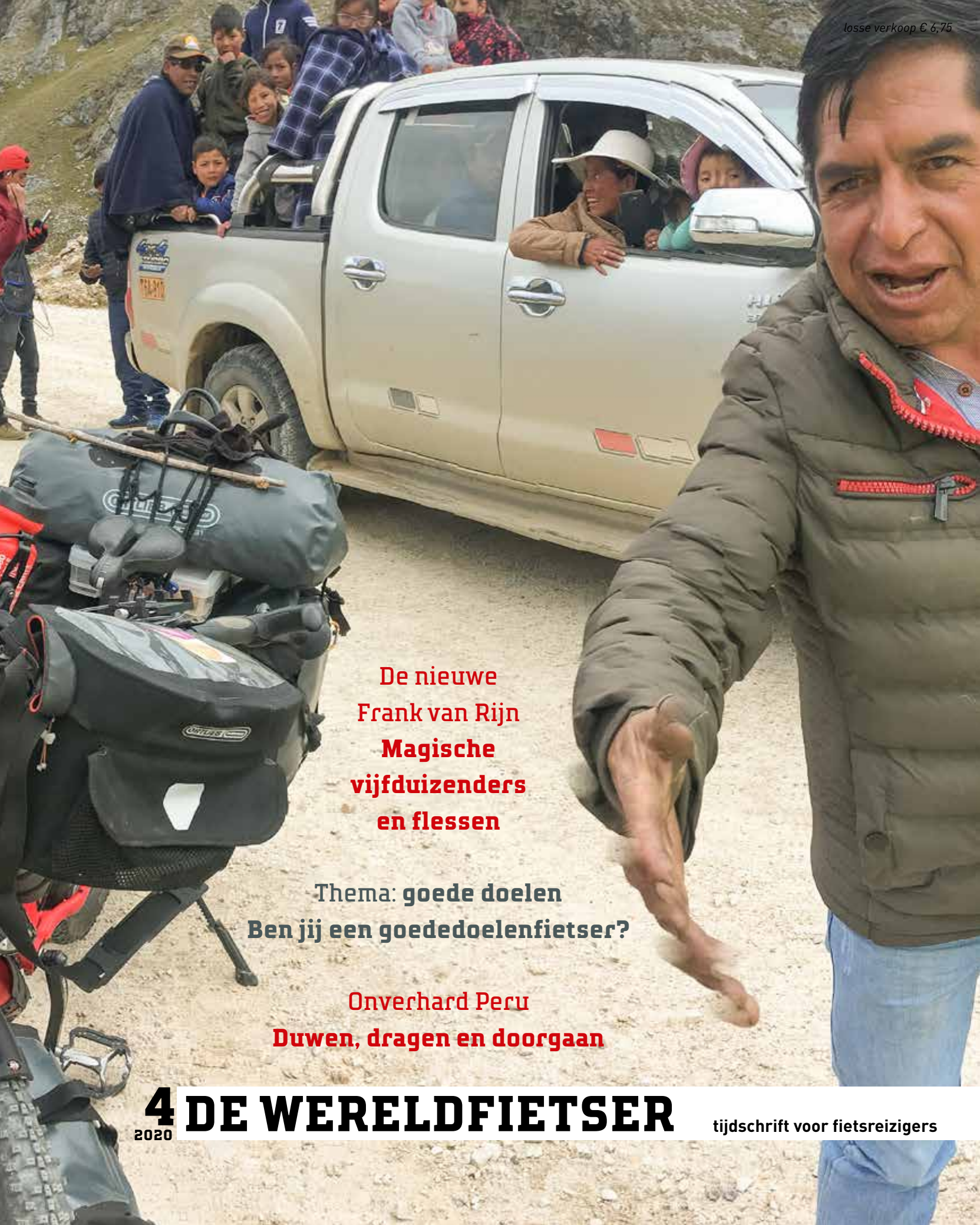

De nieuwe
Frank van Rijn
**Magische
vijfduizenders
en flessen**

Thema: goede doelen
Ben jij een goededoelenfietser?

Onverhard Peru
Duwen, dragen en doorgaan

4 DE WERELDFIETSER
2020

tijdschrift voor fietsreizigers

36 Links en rechts Amerika

Vanuit het progressieve Portland naar *Trump country* in Eastern Oregon – een grotere overgang lijkt niet denkbaar. Dat valt reuze mee, ontdekten **de zwangere Eefje Smit, haar man en hun twee jaar oude zoon.**

10 Aan de bak in Peru

“*You can’t always get what you want*”, zongen The Rolling Stones lang geleden. Dus als in Peru die mooie bergweg door een **aardverschuiving** in de dieperik is verdwenen, moet je improviseren.

15 Thema: goede doelen

Een fietsreis kan de **reden** zijn om je in te zetten voor een goed doel. Maar een goed doel kan ook de **aanleiding** voor een fietsreis zijn – ver weg of dichtbij. Ook iets voor jou? Doe de zelftest!

26 In de Bosnische bossen

Soms valt de natuur met de deur in huis. Ook al lopen in het bos waar je bivakkeert ook wolven rond, het is niets om bang voor te zijn, concludeert **Dorien Cramer** in haar nieuwe boek.

32 Interview: Dorothee Fleck

Na elf jaar over de wereld te hebben gefietst, is Dorothee Fleck ‘geland’ in **het Zwarte Woud**. Haar belangrijkste les: als vrouw heb je op reis net zo weinig te vrezen als een man.

40 Plopperdeplot

Is het een geest? Een vogel? Supergrover? Nee, het is een fles, ontdekt Frank van Rijn in zijn nieuwe **boek**. Jawel, nóg een voorpublicatie.

Beeld voorpagina Jacinta Creten en haar man Frank fietsten tijdens hun reis van Vancouver naar Patagonië drie maanden in Peru (pagina 10).

‘Ik bewonder Dorothee Fleck om hoe zij is: onverschrokken en toch heel vriendelijk en bescheiden in de omgang’ (pagina 32)

EVA VAN TULDEN

en verder

Dit zag ik 4
Op kleine schaal 6
Oproep thema 7
Column Hilde Geens 9
Fietzers onderweg 30
Met mes en spork 39
Uitgelezen 44
Agenda 45
Verenigingsnieuws De Wereldfietser 46
In memoriam 47
Verenigingsnieuws De Vakantiefietser 48
De terugkomst 51

FROUKE VAN OMMEREN
HOOFDREDACTIE

Reizen is ingewikkeld geworden

De crisis duurt voort, grenzen sluiten en gaan weer open, reisadviezen verspringen van kleur als verkeerslichten. Landen als Litouwen, Letland, Estland en Finland eisen bij betreding een verplichte quarantaine van Nederlandse en Belgische bezoekers. In juni ontmoette ik op een Nederlands kampeerterrein Bernadette Speet, zij was net begonnen aan haar reis rond de Oostzee. Twee maanden erna berichtte ze dat ze rondjes fietste in Polen. Ze blijft optimistisch: ‘overigens is het goed vertoeven in Polen, echt een aanrader!’ (pagina 30).

Reizen is ingewikkeld geworden. Het is onvoorspelbaar hoe de verspreiding van het coronavirus zich ontwikkelt. Grensperikelen, zoals we die kennen van verhalen over verre landen, doen zich nu dichterbij huis voor. Onverwachte sluiting van grenzen of een verplichte quarantaine hangen de reiziger boven het hoofd. De meeste fietsers gingen deze zomer niet te ver weg en het aantal reisblogs liep sterk terug.

Het aanbod reisverhalen is gelukkig niet opgedroogd. In dit nummer lees je over de reis van Eefje en Jacob. Zij fietsten in 2019 met hun peuter van twee jaar door Oregon.

Jacinta en Frank stuurden ons een prachtige fotoreportage van hun reis door Peru in datzelfde jaar. Het thema goede doelen biedt verrassende inzichten in de beweegredenen van goededoelenfietsers en leert ons dat je dicht bij huis ook fondsen kan werven. En in dit nummer geven we een voorproefje van twee nieuwe reisboeken.

Oude rot Frank van Rijn (1948), bekend om zijn droge beschrijvingen, neemt ons in *De magische vijfduizendmetergrens*, zijn zestiende boek, mee op reis door Zuid-Amerika. Dorien Cramer (1990) deelt haar zielenroerselen met de lezer in *Onbevangen – Een vrouw alleen op de fiets van Singapore naar Nederland*. Ze beschrijft openhartig wat de reis met haar doet en vraagt zich onder meer af wat ze nou wijzer wordt van de regio’s waar ze doorheen fietst. ‘Met zekerheid kan ik stellen dat mensen die thuis een boek lezen meer weten dan ik’. Dat valt te betwisten, want haar verhalen verbeelden gedetailleerd de omgeving, zodat de lezer als het ware meefietst. Dankzij deze en andere verhalen valt er voor ons thuisblijvers nog wat te beleven. Lezen is reizen in je hoofd. Laat de verhalen in dit nummer een inspiratie en troost zijn voor alle uitgestelde dromen.

JAN POSTEMA

WILLEMIJN IN 'T VELD

ERIK VAN DEN BOOM

BEELDBEWERKING

HERMAN KOPPELMAN

MIEKE HUISMAN

BERT PLATZER

EINDREDACTIE

THEO JORNA

UITGEVER

Colofon

Dit is het gezamenlijke verenigingsblad van De Wereldfietser in Nederland en De Vakantiefietser in Vlaanderen. Leden krijgen dit blad vier keer per jaar toegestuurd.

Een lidmaatschap kost 24 euro per jaar voor Vlaamse en 22 euro voor Nederlandse leden. In

Nederland loopt het lidmaatschap per kalenderjaar. Word je in de loop van het jaar lid, dan worden de eerder dat jaar verschenen nummers van het tijdschrift nagezonden. Vul het aanmeldingsformulier op www.wereldfietser.nl in of stuur een mailtje naar:

leden@wereldfietser.nl (ook voor adreswijzigingen). In Vlaanderen loopt het lidmaatschap per kalenderjaar. Word je in de loop van het jaar lid, dan wordt daar in het abonnementsgeld rekening mee gehouden. Eerder in het jaar verschenen tijdschriften worden niet nagezonden. Adreswijzigingen meld je via: secretariaat@vakantiefietser.be.

Stuur je mooiste reisverhalen met foto’s, tips en routekaartje naar redactie@tijdschriftwereldfietser.nl of naar redactie@vakantiefietser.be.

Uitgeverij Holcus

Advertenties Sylvia Hemelaar,
+31 (0)20 368 15 46,

tijdschrift@wereldfietser.nl

Drukwerk Zwaan Printmedia, Wormerveer

Afwerking en verspreiding After Press Groep bv

Vormgeving Trien Pauwels

Kaartjes Marc Knapen

www.wereldfietser.nl

www.vakantiefietser.be

f [tijdschrift de wereldfietser / de vakantiefietser](https://www.facebook.com/tijdschriftdewereldfietser/)

TEKST EN BEELD TRIEN PAUWELS

DIT ZAG IK

Via Norduz fietste ik na acht maanden *on the road* vol enthousiasme Iran binnen. Iran, mijn veelbelovende land, het land van ongeëvenaarde gastvrijheid, overweldigende natuur en eeuwenoude cultuur. Het land van majestueuze moskeeën en een overvloed aan fruit, noten en niet te versmaden dadels. Dat land was niet wat ik ervan verwacht had.

Net zoals op de foto voelde ik me achter tralies gezet, afgesloten van de herder en de schapen, weg van de prachtige natuur. Ik voelde me gevangen, geïsoleerd, zowel door mijn hidjab en jurk als door mijn gebrekkige kennis van het Farsi. Ik voelde me helemaal niet welkom. De politie beweerde op dag één nochtans het tegenovergestelde. Tot acht maal toe moest ik stoppen en mijn paspoort tonen, gevolgd door de woorden '*welcome in Iran*'. Na twee maanden ben ik letterlijk het land ontvlucht. Iran, het veelbelovende land, bleek niet wat ik ervan verwacht had.

Waarom? Daarover kan je meer lezen in mijn blogpost www.trientrapt.com/2017/03/11/50-tinten-blauw-nl

DIT ZAG IK is een buitengewone foto van een fietsreiservaring. Wil je jouw ultieme reisfoto delen? Stuur dan je foto met een begeleidende tekst van maximaal 150 woorden naar: redactie@tijdschriftwereldfietser.nl of redactie@vakantiefietser.be.

op kleine schaal

Schotse gravelroute

Met zijn video *Drovers* presenteert Markus Stitz van Bikepacking Scotland zijn nieuwste fietsroute: de *Drovers Trail*, een 331 kilometer lange gravelroute door Highland Perthshire, in het midden van Schotland. De route voert over *drove roads*, eeuwenoude wegen waarlangs boeren in de zeventiende en achttiende eeuw hun vee naar de grootste veemarkt van Schotland brachten. Naast andere routes door Perthshire is ook de Drovers Trail gratis te downloaden op de site van Perthshire Gravel. De video over de route is daar ook te bekijken. De route en video zijn ook te vinden op de site van Bikepacking Scotland, waar nog meer bikepackingroutes door andere delen van Schotland zijn te downloaden.

www.perthshiregravel.com
www.bikepackingscotland.com

Telefoonhouders

In het vorige nummer kondigden we een bijdrage aan over telefoonhouders. Echter, de modellen die we op het oog hadden, zijn al uitvoerig door anderen getest. Op de website van de Fietzersbond behandelt TestKees onder andere houders van SKS, Quad Lock en SP Connect. En op het forum van De Wereldfietser wisselden gebruikers al criteria en ervaringen uit: de telefoon moet muurvast zitten maar toch snel los zijn te koppelen, en het systeem moet waterdicht zijn. Bestaande oplos-

singen worden hier nog aangevuld met zelfgefabriceerde alternatieven.

We kregen ook nog enkele lezerstips naar aanleiding van het verhaal over navigatie-apps in het vorige nummer. Raymond Slegers gebruikt één oortje om de spraakgestuurde navigatie goed te verstaan, met zijn 'vrije oor' kan hij dan nog goed het omgevingsgeluid, zoals naderend verkeer, waarnemen. Peter Sackx meldde dat een gpx-bestand snel kan worden omgezet naar xml via de site gpx2kml.com.

Forum De Wereldfietser:

Fietzersbond:

Eenpansgerechten

Uitgebreid koken is niet de hobby van iedereen, zeker niet tijdens het kamperen, maar lekker eten vindt niemand vervelend. Daarom presenteert Stichting De Groene Koepel twee kookboekjes met eenpansgerechten: een boekje voor veganisten en een boekje voor alleseters. Beide boekjes bevatten tien recepten en kwamen tot stand na een oproep aan kampeersers om hun favoriete eenpansgerecht in te sturen. De recepten variëren van klassieke wok- en pastagerechten tot wat originelere creaties, zoals 'scrambled tofu' en 'scampi diabolique'. De boekjes zijn gratis te downloaden op de website van Stichting De Groene Koepel onder het menu 'kampeertips'.

www.natuurkampeerterreinen.nl

Vaude fietsloopschoen

Maar liefst vijf jaar aan ontwikkeling zegt Vaude erin te hebben gestopt: hun speciale Dualflex schoenzool – die wordt gebruikt in de TVL Asfalt Dualflex schoenen – is op de pedalen stijf, bij het afrollen tijdens het lopen flexibel. Een beetje zoals de meeste mountainbikeschoenen dus, maar dan zonder spd-plaatjes. Wie er naast de fiets niet direct als fietser wil worden uitgepikt, zit met de Dualflextechnologie in ieder geval goed: ze zien er lekker incognito uit, als gewone sneakers. Hoewel het Duitse merk de zool vooral *fürs Urbane* heeft ontwikkeld, zou de combinatie van goed fietsen en goed lopen weleens interessant kunnen zijn voor fietsreizigers. Vanaf 140 euro.

Care4luggage

Het kan soms een heel gestress zijn om je fiets daar te krijgen waar je wilt gaan fietsen. Ziedaar het bestaansrecht van Care4luggage, dat er zijn specialiteit van heeft gemaakt allerlei 'onhandige' bagage te vervoeren, van duikuitrustingen en golfassen tot fietsen. Het bedrijf haalt de bagage aan huis op en 'streeft ernaar' die binnen 48 uur af te leveren op adressen in bijna elk Europees land. Het laten bezorgen van een fiets tot dertig kilo kost 120 euro voor een enkele reis en 140 euro voor een retourtje.

www.care4luggage.com

Themaoproep

Fietsen met je ouders

Massa's ouders breken zich het hoofd over de vraag wat hun tiener wil. Een fietsvakantie is niet het meest voor de hand liggende antwoord. En tenzij je twaalf weken met je moeder of vader dwars door Amerika fietst of op de Kazachse steppe met nomaden in een joert slaapt, is het niet meteen iets waarmee je op je vrienden indruk maakt. De verhalen van de ouders kennen we inmiddels wel, liever laten we nu eens het woord aan jou. Je kunt inmiddels volwassen zijn, zelf kinderen hebben en het compleet anders doen of juist exact hetzelfde – op de loeizware katoenen tent na. We willen heel graag weten hoe dat is, een fietsreis met je ouders!

Stuur je verhaal (maximaal 800 woorden) en foto's naar redactie@tijdschriftwereldfietser.nl of redactie@vakantiefietser.be.

Stella Schrijvers (13) met haar vader Dries op de Buiten-Hebriden

Jelle Lucassen (16) op reis met zijn vader van Andermatt naar Basel

De Vakantiefietser
De specialist voor je fietsvakantie
uitrusting • fietsen • reizen

De Rohloff-specialist

Westerstraat 216 • Amsterdam • tel (020) 616 4091 • info@vakantiefietser.nl
www.vakantiefietser.nl
Geopend van dinsdag tot en met zaterdag

Tenten & slaapzakken
op maat

www.tatteljee.nl

FIETSGIDSEN

lange-afstandsroutes,
thematische routes,
dagtochten

www.pirola.nl

**EEN ONVERGETELIJKE
VAKANTIE OP EEN FIETS
VAN JAN BRINKMAN**

• ADVIES DOOR EIGEN ERVARING •

Ook verhuur van vakantie-fietsen

- Alle topmerken, toer- en vakantiefietsen
- Ruim assortiment kleding, onderdelen en accessoires
- Fiets op uw maat afgesteld
- Professionele service afdeling

JAN BRINKMAN
... de wereld aan fietsen!

DE DOMMEL 46 • DRONTEN • 0321-317001 • WWW.JANBRINKMAN.NL

BEELD UNSPLASH

COLUMN

Hilde Geens maalt kilometers in haar hoofd en met haar kuiten.

En danseuse snijd ik de bocht langs de binnenkant aan, maar ik plant me al snel terug op mijn zadel. Het is 2001 en ik fiets mijn eerste col naar boven op mijn gloednieuwe Gazelle mountainbike die ik zopas voor mijn vormsel heb gekregen. Eindelijk mijn eigen fiets nadat ik de eerste tien jaar van mijn fietsbestaan heb gesleten op pastelkleurige afdankertjes van mijn oudere zussen. Ik loens naar de pashoogte enkele haarspeldbochten hoger. Ik ben er bijna.

Al een week zaag ik mijn ouders de oren van het hoofd dat ik de Col de la Cayolle wil beklimmen, een bergpas in de Alpes-de-Haute-Provence waar we dat jaar op vakantie zijn. Boven angekommen wachten mijn ouders vol trots op me. Ook op de top staat een oude man die alles gadeslaat. Hij knikt en zegt “*c’est le premier, mais ça sera toujours le plus beau*” – het is je eerste col, maar het zal altijd de mooiste blijven. Mijn mooiste beklimming in zijn geboortedorp, nog nooit is er een fransman gestorven aan een overdosis chauvinisme.

Na deze eerste beklimming in Frankrijk volgden er talloze fietstochten door *la Douce France*. Van mijn eerste solofietsreis in de Pyreneeën tot de Transcontinental Race in 2014. Naarmate de jaren verstrijken, worden de afstanden steeds groter en mijn bekpakking steeds lichter. Zwoegend op bekende beklimmingen zoals de Tourmalet, de Mont Ventoux en de Ballon d’Alsace klamp ik me vast in het wiel van *De renner* van Tim Krabbé. Ook ik slaag er niet in om drieënveertig door drieëntwintig te delen.

Al kilometers malend op het Franse platteland, fiets ik van bakkerij tot bakkerij, van baguette tot baguette. Op hoeveel manieren kan je een stokbrood transporteren op een racefiets? Na al die

Impressies

jaren, na al die landen, na al die kilometers op de fiets, ben ik er nog steeds rotsvast van overtuigd dat Frankrijk het perfecte land is voor een fietsreis. De mogelijkheden zijn legio en er is altijd nog wel een nieuwe streek te ontdekken.

Toen in het voorjaar de opties voor een fietsreis deze zomer elke maand leken te slinken, was de keuze dan ook snel gemaakt. Enkele dagen fietsen in Frankrijk, net lang genoeg om me op reis te voelen, dat moest toch wel mogelijk zijn? Waar beter starten dan in Bretagne, de achtertuin van Bernard Hinault en nog steeds de meest fietsgeke regio van Frankrijk? Ik fiets enkele dagen noordwaarts van bakkerij tot bakkerij. De reis is schatplichtig aan het impressionisme, ik ga te snel om lang stil te staan. De koele ochtenden zijn het mooist. Ik zie Monets schilderij *Impression, soleil levant* voor mijn ogen tot leven komen. In de tijd van Monet was er nog geen sprake van de Pont de Normandie, bedenk ik me, terwijl ik angstvallig mijn remmen dichtknijp in de afzink van deze mastodont van een brug. De vrachtwagens en caravans suizen rakelings aan me voorbij.

Kunstschilder Louis Leroy, die de term impressionisme al schertsend bedacht, vond het schilderij van Monet te vrij en onaf. Hetzelfde kan gezegd worden van deze fietstocht, die al voorbij is voor hij goed en wel begonnen is – een impressie van vrijheid. Dan toch nog snel een fietsreis richting de Col de la Cayolle plannen dit najaar? Die oude fransman op de top had misschien wel gelijk. 🚲

Duwen, dragen en doorgaan

Omdat je niet altijd krijgt wat je verwacht

Tijdens hun reis van Vancouver naar Patagonië leerden Jacinta en Frank dat loslaten een groot goed is. In Peru leverde het ze een van de meest fysiek uitdagende weken op. 'Niet te strak plannen en go with the flow.'

Wat maakt je sterker? Waarom verleg je steeds je grenzen? Doe je dat altijd of zeg je af en toe: dat zou ik kunnen, maar voor vandaag kies ik toch die iets gemakkelijkere weg? We merken dat we daartussen afwisselen. De ene keer gravel, duwen en zweten, de andere keer genieten van snelle kilometers op asfalt.

Hier in Peru is het drukker dan in het fantastische Colombia, met meer verkeer dat constant en om geen enkele reden toetert. We weten uiteindelijk niet of het vriendelijk of agressief is bedoeld, maar we kiezen nu voor meer afgelegen wegen en gravel in de hoop dat het daar rustiger is. Het resulteert in een van de meest bijzondere en fysiek uitdagende weken van onze reis. Het is de week dat we van Laguna Sausachoca naar Churquicara fietsten.

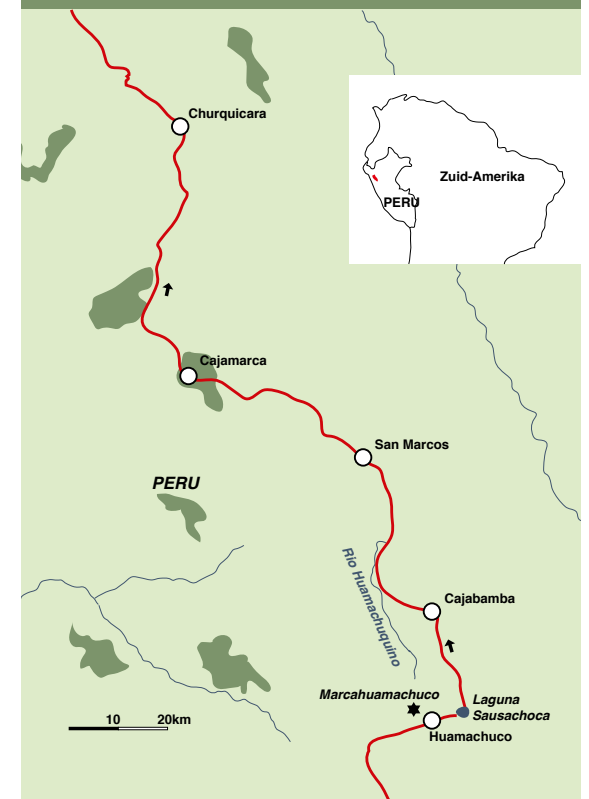
Wie had ooit gedacht dat we echt zo ver zouden komen? We hadden in de dertig jaar dat we samen zijn niet meer dan vijf fietsvakanties achter de rug – nooit langer dan drie weken en nooit met kamperen. Een van de dingen die we proberen te doen, is loslaten. Niet te strak plannen en *go with the flow*. Wat toch een beetje moeilijk is: in onze achterhoofden blijft spelen dat we ons ten doel hebben gesteld om in december naar huis te gaan.

De hele weg is in de diepte verdwenen

Jacinta en Frank fietsen tussen mei 2017 en december 2019 van Vancouver naar Patagonië. In het voorjaar van 2019 reden ze door Peru. Daar fietsten ze gedurende bijna drie maanden ruim 3500 kilometer. Hun route was geïnspireerd op routes van bikepacking.com, bikingman.com en incadivide.com, en verschillende fietsers die ze op Instagram volgden. Op de app MapOut stippelden ze op basis van deze input hun eigen route uit.

Zie je zijn gezicht? Wanneer Jacinta gedag zegt tegen beeltenissen in rotsen weten zij en Frank dat het tijd is om weer een stadje op te zoeken. De koning van de weg net buiten Churquicara.

Ons laatste eten wordt toch
nog een heerlijke maaltijd

Spaans kunnen spreken en verstaan zorgt voor die extra klik

We kunnen dus geen nee zeggen wanneer we ontdekken dat dicht bij Huamachuco een van de grootste pre-Inca ruïnes ligt: Marcahuamachuco. Aangeprezen als het Machu Picchu van het noorden, maar dan zonder de toeristen. We laten ons boven op de berg brengen door een *mototaxi*. Ja, als we een rustdag hebben, gaan we niet fietsen, maar andere spieren gebruiken of lekker lui zijn.

Wat een prachtige locatie! We kunnen kilometers ver in de wijde omtrek kijken en begrijpen waarom hier het administratief en heilig onderkomen van de edelen was gevestigd: ronde gebouwen met een binnenplaats verspreid over verschillende kilometers op de top van de berg, omringd door een prachtig tapijt van gele bloemen. We dwalen alleen door dit uitgestrekte gebied. Een schaapsherder en een bewaker geven wat aanspraak.

Hoe moet het zijn geweest om hier op 3200 meter te leven? Er werd mais geteeld en er waren lama's, maar verder? Alles moest aangevoerd worden vanuit lagergelegen valleien. Is het daarom dat hier niet overheen is gebouwd door de Inca's of Spanjaarden? Een prachtige wandeling over een originele Incaweg leidt ons terug naar het dal en de huidige beschaving.

Ultieme kampeerplek

De volgende dag volgen we de route Dirt Road Touring Peru van *bikepacking.com*, van Cajamarca naar Caraz. De routes op deze site krijgen een cijfer van nul tot tien om aan te duiden hoe zwaar ze zijn. We hebben inmiddels geleerd dat we geen routes moeten volgen die zwaarder zijn dan zes tot zeven. Deze route is een zeven, maar we hebben gezien dat we, indien nodig, hier en daar een andere weg kunnen nemen.

Wat een prachtige, perfecte gravelweg! We vinden de ultieme wildkampeerplek op vierduizend meter, voor de ingang van een oude mijn. En ook al hebben we vandaag maar enkele pick-ups en motorfietsen gezien, het geeft toch een veilig gevoel dat we tien meter

hoger dan de weg kamperen en dat je er alleen lopend kunt komen. Net als we de tent hebben opgezet, barst een hagelbui los. We schuilen in onze kleine tweepersoonstent en zien dat we hem op de juiste plek hebben opgezet als er iets verderop een beekje ontstaat. De rotsige grond neemt geen water op, dus het is geen wonder dat het hier zo kaal is.

De bergmeertjes, het glooiende landschap, de weidsheid en de stilte zijn waar ik naar verlangd heb. Een prachtige sterrenhemel met een duidelijk zichtbare melkweg komt op en verlicht zachtjes de tent. De volgende morgen zijn we de tent aan het drogen wanneer er beneden een pick-up truck stopt. Een hele familie komt uit de auto en vraagt of ze even kunnen komen kijken. Ze snappen er niets van dat het leuk is om hier te fietsen en zeker niet dat je in deze kou zou gaan kamperen. We vragen ons af of ze al eerder een tent hebben gezien. De papa werkt als manager in een van de mijnen en heeft zijn familie uit Lima op deze feestdag – het is 1 mei – meegenomen om de omgeving te ontdekken. Het is een van de weinige families hier die een auto heeft.

We stellen ons voor dat de weg zo is zoals gisteren en kijken uit naar een heerlijke dag fietsen naar het volgende dorp. Maar wat je verwacht is niet altijd wat je krijgt. De eerste kilometers volgen we een prachtige gravelweg. De vrijheid! We praten met een herder die tweehonderd koeien aan het hoeden is. Hij houdt ze in de gaten met een verrekijker en op dat moment stopt er weer een pick-up. Nu wil de hele familie met ons op de foto.

Na een Y-splitsing volgen we een weg die minder in gebruik is. We zien geen sporen van ander verkeer en slechts één klein huisje heel diep in een vallei. Op de weg is het beetje aarde tussen de grote rotsblokken weggespoeld en moeten we duwen. Wanneer het naar beneden gaat, is de weg zo slecht en steil dat we hem niet altijd durven te fietsen. We banjeren door kristalheldere riviertjes en gelukkig zijn we zo slim om onze waterflessen te vullen.

Klaar voor vertrek na wildkamperen op 4001 meter hoogte

Aardverschuiving

De prachtig blauwe lucht wordt dreigend grijs en we komen een landverschuiving tegen. Op een plek waar we de fietsen niet meer over de hopen stenen kunnen duwen, moet alles van de fietsen af en moeten we de bagage en fietsen erover dragen – allemaal in de stromende regen. Onze Gore-Tex fietsjassen beginnen te lekken. Maar we zien op onze navigatie-app dat het nog maar achttien kilometer naar het dorp is, dus dat moeten we nog kunnen halen.

Tot we de volgende bocht nemen en een nog grotere aardverschuiving zien. De hele weg is in de diepte verdwenen en er is alleen een steile wand over. Er is geen mogelijkheid om hier met bagage en fietsen te passeren. Verder langs deze weg zien we nog een aantal andere aardverschuivingen. We proberen een stukje terug een omweg te vinden maar begrijpen nu waarom we geen recente sporen van voertuigen meer zagen. We zitten in een cul-de-sac. De hellingen naar de vallei zijn steil, maar zonder enig spoor van een weg. Het dorpje waarnaar we op weg zijn, ligt niet in de vallei, maar op een top een eind verderop, maar er is geen enkele manier om daar te komen.

Daar we dicht bij de evenaar zitten, begint de zon al om half zes te zakken, dus hoog tijd om een plekje voor onze tent te zoeken. Een bijna vlak stuk moet voldoen. Gelukkig is het

gisteren omzeilen we door een andere weg, die niet op de kaart staat, te proberen. We hebben de juiste keuze gemaakt en kunnen deze weg helemaal af fietsen.

Afdaling naar Mars

We zijn blij als we in het dorpje aankomen en een vriendelijke Brigitta het enige hostel voor ons opent. Een fantastische weg met veel haarspeldbochten naar de diepte van een canyon en een klim naar dezelfde hoogte van waar we komen, brengen ons de volgende dag naar het volgende dorp, waar net een feest wordt gegeven. Er is geen plaats meer in de herberg, maar we krijgen een kamer voor werkers aangeboden. Dan zie je maar weer dat het goed is dat we ons kunnen redden in het Spaans.

In de volgende vallei lijken we terecht te komen op Mars, met een spectaculaire afdaling naar de Rio Tablachaca. We durven niet te racen en stoppen af en toe om van het uitzicht te genieten. We zouden zomaar uit de bocht kunnen vliegen als we teveel rondkijken. Uiteindelijk komen we op een zaterdagavond aan in het minidorpje Churquicara. We zijn blij met een koude douche in een vieze ruimte. Hier is het ineens heet, want we zijn afgedaald naar vijfhonderd meter hoogte.

Wat een week. We hebben maar 230 kilometer gereden, maar we hebben wel geslapen op vierduizend meter, zijn vast komen te zitten, hebben cultuur gesnoven, kou geleden en heerlijk gezweet. Meer dan tienduizend meter klimmen en dertien duizend meter dalen hebben onze benen en geest weer een stukje sterker en leniger gemaakt. 🚴

Hoe het ons verder verging?

Dat kun je lezen op www.spinningsouth.com.

We zijn blij met een koude douche in een vieze ruimte

🚴 ondertussen opgehouden met regenen en is de wind gaan liggen. Het laatste eten dat we bij ons hebben, wordt toch nog een heerlijke maaltijd. De sport is om iets lekkers te maken van mie, tonijn, knoflook, ui en tomatensaus. Soep en een roerbakmaaltijd zorgen dat we weer warm worden.

Een heerlijke, rustige nacht en een prachtige zonsopgang geven genoeg energie voor de veertig kilometer omweg. Normaal rijden we nooit een weg terug, maar nu kan het even niet anders. Uiteraard moet alles weer van de fiets om over de landverschuiving van gisteren te dragen. De steile helling met losse rotsen van

SAMENSTELLING THEO JORNA EN TRIEN PAUWELS BEELD ANTOINETTE THERMOSHUIZEN

THEMA GOEDE DOELEN

Wie zijn toch die fietsers die onderweg zijn voor een goed doel? Wat zijn hun motieven, hoe gaan ze te werk en wat levert het ze op? In het thema lees je de verhalen van enkele fietsreizigers wier leven met een sponsordoel verweven raakte. Denk je erover om je fietsreis met een goed doel te verbinden, doe dan met de navolgende tips je voordeel! En doe de test om er achter te komen of je uit het juiste hout bent gesneden om een goededoelenfietser te worden!

TEKST EN BEELD ANTOINETTE THERMOSHUIZEN

Thuis in Bangladesh

Bijna dertig jaar geleden fietste Antoinette met een vriendin van Indonesië terug naar Nederland om geld in te zamelen voor gehandicapten. De route ging via Bangladesh. Tot op de dag van vandaag heeft dat haar leven bepaald.

31 december 1992

Weemoedig zeg ik tegen Trudy: "We zijn bijna thuis". Nog maar tien maanden te gaan, dan zijn we weer in Nederland. Bijna thuis... – we moeten nog ruim tienduizend kilometer. Daarbij lijkt Bangladesh in niets op thuis. Op straat zien we bedelaars die nog liggen te slapen. Ze hebben een plastic zeil als deken en een stukje karton als matras. De kinderen liggen dicht tegen elkaar bij een klein vuurtje. Dhaka komt langzaam tot leven. Mannen met rode, geruite doeken om hun hoofden trekken blootsvoets zware karren. De gesluierde vrouwen kijken steeds onder hun sluier door naar ons, de kinderen huppelen om ons heen. De was ligt op straat te drogen en je moet opletten dat je niet over een slapend mens struikelt. Uit de moskee klinkt gezang, riksja's en bussen gaan rijden, een oorverdovend getoeter en gebel vult mijn hoofd. Handelaren zoeken hun plekje op straat.

Onderweg in Nepal in 1993, in de buurt van Mithila

Tijdens haar fietsreis in 1993 bezocht Antoinette in Bangladesh een lokale ngo voor gehandicapte kinderen (links). De verhalen van de kinderen en families maakten diepe indruk.

Er wordt gedemonstreerd, duizenden druk gebarende boze mannen schreeuwen voor ons niet begrijpbare leuzen. We zien overal politieagenten en oproerpolitie, en voelen ons er niet prettig bij. In de krant lezen we dat de demonstratie het startsein is voor een lange

Hadden we het geld van onze fietsreis niet beter meteen naar een project voor gehandicapten kunnen overmaken? Zijn we niet vreselijk egoïstisch?

Een paar dagen later zijn Trudy en ik te gast bij Sayed. Een jongetje dat na een hersenvliesontsteking van de artsen in een week tijd 130 injecties kreeg.

In stilte beloof ik Sayed ooit te helpen

mars van Dhaka naar Ayodhya in India, waar de Babri-moskee onlangs door hindoes is gesloopt.

Op de smalle hoofdweg van Dhaka naar Falsathia hebben we last van dikke ochtendmist. We ploeteren kilometers lang door deze mist zonder veel te zien. Overbeladen, handbeschilderde vrachtwagens halen levensgevaarlijke manoeuvres uit. Bij elk getoeter duiken we de kant in, later krijgen we door dat het getoeter ook een simpel 'hallo' betekent. Kleine dorpen, hoog gebouwd op terpen tussen de rijstvelden, sieren het landschap. De huizen zijn veelal van bamboe, tin en koeienpoep gemaakt.

In Manikganj, een middelgrote stad, komen we weer in een demonstratie terecht. Ook vanuit deze stad vertrekken er mensen naar de grens met India. Ik vraag aan een man van middelbare leeftijd de weg naar Falsathia. Hij spreekt geen Engels en ook met gebaren komen we er niet uit. Hij gebaart ons te wachten en na enkele minuten komt hij terug met een jongen van nog geen achttien jaar. Hij stapt op zijn fiets en zegt: "You come, I bring." Ruim vijftien kilometer verder wijst hij ons het dorp, keert om en laat ons verbaasd achter. Het dorp loopt uit bij onze aankomst. Ik word overvallen door het gevoel het gelukkigste meisje van de wereld te zijn.

We wandelen door het dorp, de onverharde hoofdweg wordt gesierd door grote bamboestruiken. Overal staan golfplaten huisjes op kleine terpen. Een medewerker van de kleine organisatie OSA vertelt dat een arts zo'n zesduizend patiënten heeft en dat de meest voorkomende gezondheidsproblemen en ziektes koorts, diarree, dysenterie, malaria, lepra en polio zijn. Naast een hoop informatie krijgen we ook veel vragen op ons afgevuurd: waarom fietsen jullie, wat is jullie doel, wat wil je ermee bereiken en wat kost zoiets? De vragen zetten me aan het denken, de fietsreis lijkt nu zo zinloos.

Sayed woont midden in het dorp in een huis van golfplaten. Zijn moeder komt ons met een half ontbloot bovenlijf lachend tegemoet. Haar sari verhult haar enorme borsten nauwelijks. Ze zet Sayed snel onder de waterpomp voor een korte wasbeurt.

Zijn zus polijst de vloer van het huis met een mengsel van klei en koeienpoep. Vader zit op de kleine veranda achter een naaimachine korte broeken te naaien. In stilte kijk ik toe. Wat een heerlijk leventje ver weg van de drukte en het gehaaste leven. Wat zou het prachtig zijn om hiertussen te mogen leven en wat voor de vele gehandicapte kinderen te mogen doen. Maar ik ben aan het fietsen om geld in te zamelen voor gehandicapten en ben erg benieuwd naar wat er in al die andere landen nog te zien is. Sayed met zijn mooie ogen en knappe bekkie doen me weer twijfelen en in stilte beloof ik hem ooit te helpen.

'Asho' Sayed haalt me uit mijn gedachtewereld en gebaart me naar binnen te gaan. Hij wordt door zijn zus op bed gelegd, zelf moeten we ook plaatsnemen op het bed. In kleermakerszit wachten we op wat er komen gaat. Sayed en zijn zus fluisteren, het lijkt of ze zinnenetjes aan het oefenen zijn. Dan vraagt hij heel verlegen: "your name?" Stuntelend zeg ik

Bij het twintigjarig bestaan van Niketan in 2018 laat Antoinette haar man en kinderen kennismaken met de diverse projecten die ze in Bangladesh heeft opgezet

in het Bengaals: “Amar nam Antoinette.” De stilte is verbroken. Moeder houdt hele verhalen tegen ons waarvan we niets begrijpen.

Onderwijl schept ze twee grote borden rijst vol. Daaroverheen krijgen we tot onze grote schrik een kwak guppen. De visjes leven nog half, ze kijken me aan en spartelen met hun staarten. We worden gemaand te gaan eten. Het idee die guppen te moeten eten doet me gruwelen. Voorzichtig neem ik een hap, de visjes kraken tussen mijn tanden en ik word misselijk. Nog een paar hapjes... en dan worden we gered. Een medewerker van OSA komt binnen en kijkt ons lachend aan. Hij zegt iets tegen Sayeds moeder, die meteen de visjes van mijn bord begint te halen. Langzaam zegt hij tegen me: “ami mash kai na.” Ik herhaal het hardop en neem me voor deze zin niet te vergeten, voor het geval ik nog eens zoiets op mijn bord krijg.

25 september 1993

We zijn thuis. Na alle interviews en feesten begint het gewone leven weer. Maar wat is het gewone leven? Om niet elke dag in hetzelfde huis te hoeven komen, verbouw ik twee keer daags mijn hele woonkamer. Dromend sta ik uren voor de wereldkaart: Zuid-Amerika, Afrika – waar zal ik eens naar toe gaan fietsen? Mijn ogen dwalen over de kaart en komen bij het kleine Aziatische landje Bangladesh.

Nachtenlang lig ik wakker en vraag me af

wat ik op deze wereld doe, wat mijn bestemming is. Zal ik weer onbezorgd een aantal jaren gaan fietsen of moet ik me gaan inzetten voor de kinderen in Bangladesh? De belofte die ik daar heb gemaakt, knaagt aan me. Eén ding weet ik zeker: ik moet hier weg. Nederland is saai, koud en nat. Ik wil avontuur, uitdaging, leven. Het enige wat ik in Nederland doe, is ouder worden. Ik moet iets doen voordat ik ten onder ga aan mijn depressiviteit. Ik moet een beslissing nemen en diep in mijn hart weet ik het al: ik ga naar Bangladesh. Ik ga naar Bangladesh!

December 2019

De fietsreis van Indonesië naar Nederland heeft mijn leven volledig op zijn kop gezet. Het platteland van Bangladesh bleek mijn thuis te zijn. Als *kalama* – peettante – bied ik met mijn eigen organisatie Niketan, wat ‘thuis’ betekent, al 25 jaar zorg en onderwijs aan ruim vijfhonderd kinderen met een handicap. Het zat niet altijd mee. Ik deelde mijn huis met kakkerlakken, muizen en padden, werd door een schizofrene man neergestoken en raakte tijdelijk verlamd. Maar de kleine Sayed en alle andere kinderen maakten dat ik doorging.

Ik kreeg het avontuur dat ik wilde. Ik redde levens, zette met hulp van het boek *Where There Is No Doctor* gebroken armen en benen, en hielp bij miskramen. Of het nu een roeping was of een rotstreek, keer op keer moest ik me vermennen en trots zijn op wat ik mocht doen. Zo groeide een klein schooltje in Falsathia uit tot een organisatie die mantelzorg, vroeghulp, onderwijs en beschermde woon- en werkplekken biedt aan mensen met een complexe beperking. In 2018 werd mijn werk in Bangladesh bekroond met de Woman Change Maker Award.

Ik woon in Nederland, ben getrouwd en heb vier kinderen, waarvan twee pleegkinderen uit Bangladesh, ben oma en werk fulltime als vrijwilliger voor Niketan. 🇳🇱

www.niketan.nl

5 tips om fondsen te werven

1

Neem een goed doel dat dicht bij jezelf staat.

Ga na of je eerder een natuur- of mensenpersoon bent, of beide. Je kunt een goed doel ver weg kiezen en daar naartoe fietsen, maar ook iets in eigen land of regio. Beslis zo welk doel het best bij je aanleunt.

2

Spreek iedereen aan over jouw nieuwe uitdaging.

Hoe meer mensen op de hoogte zijn, hoe meer mogelijke fondsen je zal ontvangen. Let wel: communiceer pas als jouw ganse concept af is. Maak dan een Facebook- en/of Instagrampagina en blog, en vraag mensen om ze te delen. Je kan maar één keer een eerste indruk maken.

3

Spreek uitvoerig met de organisatie waarvoor je fondsen wilt werven en vraag of ook zij kunnen helpen met de zichtbaarheid en promotie van je project.

4

Organiseer voor vertrek events.

Mensen krijgen graag iets in ruil voor hun donatie.

5

Wees origineel!

De tiende spaghetti-avond dit jaar, ga jij daarvoor de deur uit?

Tijd is geld

Je hoeft geen jaren aan een stuk te trappen om toch al fietsend jouw steentje bij te dragen aan een betere wereld. De volgende organisaties bieden buitenlandse, meerdaagse en zingevende fietsvakanties aan:

- **Broederlijk Delen**, voor een wereld zonder ongelijkheid;
- **Vélo Afrique**, voor beter onderwijs in Afrika;
- **Bike for Africa**, voor meerdere humanitaire projecten;

- **Tour for Life**, voor het Daniel den Hoed Fonds (dat wetenschappelijk onderzoek in het Erasmus MC Kanker Instituut ondersteunt).

TEKST TRIEN PAUWELS ILLUSTRATIES THE NOUN PROJECT

Grote ngo of kleine organisatie?

Waarom zou je voor een grote ngo fietsen als het weeshuis om de hoek jouw steun hard kan gebruiken? Grote ngo's zijn wereldwijd bekend. Dus als ze in Verwegistan zeggen 'hey, wij hebben hier ook jongeren in nood', dan kan je bij sponsoring van een ngo zeggen dat die ook bij hen ter hulp snellen. Een kleine organisatie steunen heeft dan weer het voordeel dat nagenoeg alle ingezamelde gelden hoofdzakelijk naar de projecten gaan en niet naar publiciteit of lonen van personeelsleden.

Waarom je (niet) voor een goed doel zou moeten fietsen

NADELEN

- Donateurs willen graag iets terug. Tijdens een fietsreis een blog met woord en beeld bijhouden is arbeidsintensief, zeker wanneer een zwakke internetconnectie je beste vriend moet worden.
- Vrije tijd in grote steden wordt vaak doorgebracht achter de computer in plaats van in die leuke straatjes tussen de locals.
- Het geeft een zekere werk- en tijdsdruk op jouw reis.

VOORDELEN

- Het biedt zingeving aan de reis.
- Mensen onderweg zijn nóg gastvrijer wanneer ze horen dat je goed wil doen.
- Je inspireert andere mensen om hun reis ook te koppelen aan fondsenwerving.
- Je leert niet enkel de organisatie, maar ook de mensen ter plaatse op een andere manier kennen.
- Je leert bij over jezelf en wat het met jou doet.
- Goed doen, voelt goed, of niet?

Inspiratie

Waarheen en waarvoor doen andere fietsers het? Kijk bij Fietsers onderweg op pagina 30 voor een aantal fietsers die momenteel voor een goed doel op pad zijn.

TEKST NIC VAN DER RIET EN WILLEMIJN IN 'T VELD BEELD NIC VAN DER RIET

Voor een toekomst in Gambia

In 2017 besluit Nic van der Riet te gaan fietsen voor een goed doel in Gambia. Per toeval was hij daar in 2011 en raakte in de ban van de dynamiek die het land uitstraalde en de mogelijkheden voor jongeren.

Hoe kwam je erbij voor een school in Gambia fondsen te werven?

"In 2011 raakte ik betrokken bij een project van de Nederlandse kunstenares Tinkebell, waarvoor duizend kilo meubels tot in Guinee-Bissau moesten geraken. Samen met nog drie anderen reden we met mijn camper dag en nacht door en waren in een week in Gambia, waar het transport door anderen werd overgenomen.

"In Gambia ontmoette ik toen een student die mij vroeg of ik aan zijn ICT-studie wilde bijdragen. Wat later vroeg de Stichting Mansakonko me of ik hen wilde helpen de school voor het Gambian Technical Training Institute in Mansa Konko af te bouwen. Toen ik in 2013 opnieuw deze school bezocht, bleek dat hier maar elf studenten onderwijs

volgden. De rest zou zijn afgestudeerd, maar dat bleek niet te kloppen. Het probleem was dat de meeste jongeren hun schoolgeld niet konden betalen."

Waarom ben je gaan fietsen voor dit doel?

"Ik fiets graag in mijn eentje lange afstanden om onderweg te genieten van mensen, natuur en onverwachte gebeurtenissen. Fietsen geeft me een gevoel van vrijheid: niet weten waar je aan het eind van de dag uitkomt en wat je zal meemaken. Maar ik wilde ook een statement maken. Enerzijds was mijn doel om geld op te halen voor jonge Gambianen, zodat zij hun technische beroepsopleiding aan het GTTI zouden kunnen betalen. Anderzijds wilde ik met deze sponsoractie de studenten laten zien dat je iets moeilijks kunt bereiken als je gemotiveerd bent en doorzettingsvermogen toont."

Welke route heb je gereden?

"Ik was in 2016 al vanuit Amsterdam naar Pamplona gefietst. Daarom vloog ik in september 2017 naar deze stad om van daar te fietsen naar Agadir in Marokko. Bij de voorbereiding dacht ik het stuk in Spanje in tien dagen te kunnen doen, maar dat viel flink tegen. Er waren voortdurend bergen met hellingen tussen zes en dertien procent. Ik was nog nauwelijks ingefietst of 'het dak van de wereld' kwam eraan, een klim van twaalf procent vlak bij de historische stad Sos del Rey Católico.

"Door Spanje fietsen van noord naar zuid was een belevenis, met een afwisselend landschap, mooie uitzichten, soms redelijk vlak en op hoogte, dan weer voortdurend hellingen. Marokko was heel anders. Er waren geen bergen meer, ook de atmosfeer was anders. De mensen waren vriendelijk en hulpvaardig. Ik herinner me vooral

Een bijeenkomst van Nic met studenten van de middelbare landbouwschool van het Gambia College over hun toekomst in Gambia

Larache, een heel mooi stadje met witte huizen en veel blauw. Blauw is de kleur van het noorden van Marokko, vertelde iemand mij. Het zag er schitterend uit. Marokkaanse jongens waren 's avonds met acrobatiek bezig, bouwden menselijke torens en deden handstand-overslag. Heel relaxed allemaal.

"Vanuit Agadir ben ik naar Dakar gevlogen. Van daar was het nog vijfhonderd kilometer naar Banjul in Gambia. De aankomst was fantastisch. In de hoofdstad Banjul wachtten twintig fietsers van The Gambia Cycle Federation me op om de laatste tien kilometer mee te fietsen. Ze droegen shirts van mijn Nederlandse fietsclub FC Trappist die ze al ruim van tevoren hadden ontvangen. Ook een auto met zeker vijftien studenten van het GTTI met de Nederlandse en Gambiaanse vlag reed mee in de escorte. Het zag er allemaal prachtig uit. Ger Schep, mijn zakenpartner en ook fondsenwerver, was speciaal overgevlogen. Met zijn allen reden we naar de Main Campus van het GTTI in Kanifing, waar we hartelijk werden ontvangen."

Wat heeft het project met jou gedaan?

"Met het ingezamelde geld konden 62 jongeren twee jaar of langer naar school, waarvan 44 de technische vervolgopleiding van het GTTI in Kanifing of Mansa Konko volgden. Vrijwel alle jongeren betalen zelf tussen de tien en vijftig procent mee aan het schoolgeld. Sommigen hebben er een baan bij, anderen worden door hun familie geholpen.

De fondsenwerving heeft me gemotiveerd om door te gaan. Minstens één keer per jaar bezoek ik de scholen en spreek ik de leraren. Met alle leerlingen heb ik contact per WhatsApp over hun vorderingen en wat ze gaan doen na hun opleiding. Dit alles geeft me veel energie en hoop voor een betere toekomst."

Nic van der Riet, oud-docent maatschappijleer en communicatie, heeft met zijn sponsoracties achttienduizend euro opgehaald. De start was een Gambiaanse avond die hij samen met de Stichting Mansakonko organiseerde. De fondsen kwamen van vrienden, familie, kennissen, collega's en hemzelf. Tegenwoordig komt het geld van zijn eigen spaarrekening.

Na de sponsoractie voor het GTTI is Nic actief gebleven voor Gambia. Hij is nu betrokken bij de export van landbouwproducten uit de Lower River Region, de streek waar de school staat. Een ander project is het bevorderen van de export van landbouwproducten uit Centraal-Gambia naar Europa door het verenigen van 2600 boeren in coöperaties. Ook worden ze opgeleid om aan de eisen van de GLOBAL G.A.P.-certificering te kunnen voldoen. In 2018 startte Nic een boerderij als leer-werkproject voor jongeren.

In Nederland zet hij zich in voor Gambiaanse vluchtelingen en werkt mee aan een programma voor de terugkeer van de groep die geen zicht heeft op asiel. Een Gambiaanse filmmaker en een journalist gaan samen met zijn dochter Tessa, student regie documentaire aan de Nederlandse Filmacademie in Amsterdam, een documentaire maken over het migratievraagstuk in Europa.

TEKST EN BEELD THIERRY HULSMAN

Fietsen voor het goede doel

Wat is er mooier dan je grootste hobby te combineren met een bijdrage aan een betere wereld? Thierry Hulsman deed het, en wel op de meest milieuvriendelijke manier denkbaar: gewoon in eigen land.

Ik heb altijd graag gefietst en in 2010 werd, dankzij een boek uit de bibliotheek, *De Groene Route naar de Middellandse Zee*, mijn honger gewekt om met de fiets op reis te gaan. De aanschaf van een fijne fiets en wat reisgidsen van Paul Benjaminse hebben me

sindsdien veel plezier bezorgd. Maar alleen fietsen was me niet genoeg. Ik wilde er graag wat extra invulling aan geven, maar wist niet goed hoe ik dat kon doen.

Broederlijk Delen

Zeven jaar geleden maakte een kennis me warm om een fietstocht te combineren met een goed doel. Hij nam deel aan een tocht van Broederlijk Delen, Dwars door België Noord-Zuid. Ik besprak dit thuis en informeerde bij de organisatie, maar voor dat jaar waren ze al volgeboekt.

Mijn interesse was gewekt en ik werd uitgenodigd voor een informatieavond voor een volgende editie. Daar maakte ik kennis met een enthousiaste bende jonge mensen van Broederlijk Delen en deelnemers van vorige edities. Ze vertelden honderduit over hun ervaringen op de fiets en ook hoe ze voor sponsoring zorgden. Sommigen verkochten wafels en truffels, anderen organiseerden een eetfestijn met spaghetti of ontbijt aan huis.

Voor mezelf was het inzamelen van sponsorgeld een enorme drempel. Mijn handen uit de mouwen steken doe ik graag. Zo help ik bij de ingang op de Fiets en Wandelbeurs en ook onze gemeente help ik bij diverse activiteiten. Maar nu moest ik mensen vragen om

Onderweg tijdens een van de Dwars door België-tochten. Er is een onverharde route en een route over de weg.

geld te storten, opdat ik kon fietsen – pfff. Gelukkig staat achter elke man een sterke vrouw! Mijn echtgenote trok me over de streep. Dankzij mijn gezin, onze familie, vrienden en collega's verzamelde ik genoeg sponsoring – zelfs meer dan ik durfde dromen – om te kunnen deelnemen.

Broederlijk Delen stelt deelnemers heel wat materiaal ter beschikking. Elke deelnemer krijgt een plek op de website waar sponsors online geld kunnen storten. Je kan ook materiaal bestellen, zoals affiches, stickers en folders. Bij mijn eerste sponsortocht

De totale afstand is ongeveer vierhonderd kilometer, die in drie dagen wordt overbrugd. De deelnemers kunnen kiezen voor een parcours via de baan of een parcours voor mountainbikes.

De andere Dwars door België-route loopt van west naar oost. Het startpunt is dan De Panne, op zeeniveau, waarna in drie dagen naar het hoogste punt van België wordt geklommen: Signal de Botrange in de Hoge Venen op 694 meter.

Je kan de tocht perfect alleen fietsen, maar spontaan vormen zich groepjes van gelijkgestemden.

Er is een grote solidariteit tussen de deelnemers en de afstanden zijn niet extreem, zodat ze vlot haalbaar zijn voor een fietser met een gemiddelde conditie. Daarnaast is er heel de weg technische assistentie. De laatste fietser is een fietsmechaniker van de organisatie. Als er iets fout gaat, is hulp nooit veraf. Maar iedereen helpt iedereen en dat is ook een prettig gevoel.

Op een avond trok ik mijn T-shirt van De Vakantiefietser aan. Toen bleek dat er nog twee Vakantiefietzers waren, Siska en Makkes. Een leuke verrassing! Als we elkaar op de beurs ontmoeten is de eerste vraag: welke tocht doe jij dit jaar?

Ik verkies een meerdaagse tocht in België, omdat ik dan met een bende hetzelfde doel wil bereiken en ik op mijn eigen tempo de afstand kan overbruggen. Maar Broederlijk Delen biedt ook fietstochten van één dag aan en fietsreizen in het buitenland, zoals Oeganda en Peru. Zo is er voor elk wat wils en leren we dat delen in ons DNA zit. 🚲

Het inzamelen van sponsorgeld was een enorme drempel

vroeg ik steun aan twee plaatselijke organisaties en stuurde een mail naar familie, vrienden en collega's. De daaropvolgende sponsortochten kreeg ik ook de steun van onze parochie. Tijdens de kof-fiestop na de viering werd koffie aangeboden en de mensen mochten vrij doneren. Dit jaar heb ik iets nieuws geprobeerd en een spreekbeurt voorbereid. Tijdens mijn spreekbeurt geef ik informatie hoe mensen zich kunnen wapenen tegen phishing. Jammer genoeg gooit corona dit jaar wat roet in het eten.

Wat me bij Broederlijk Delen enorm aanspreekt, is dat je als deelnemer goed geïnformeerd wordt over het project dat je ondersteunt. Het project is concreet, heeft een menselijk gezicht en een duidelijk verhaal. Je weet waar je geld heengaat. Bij mijn projecten staat de ontwikkeling van de landbouw in Afrika en Zuid- en Midden-Amerika centraal. Ik ben altijd zeer blij dat na afsluiting van een project er een opvolging is, zodat we weten wat er is gerealiseerd dankzij onze fietskilometers en het geld dat we hebben ingezameld. Ook mijn sponsors krijgen elk jaar een verslag van mijn tocht.

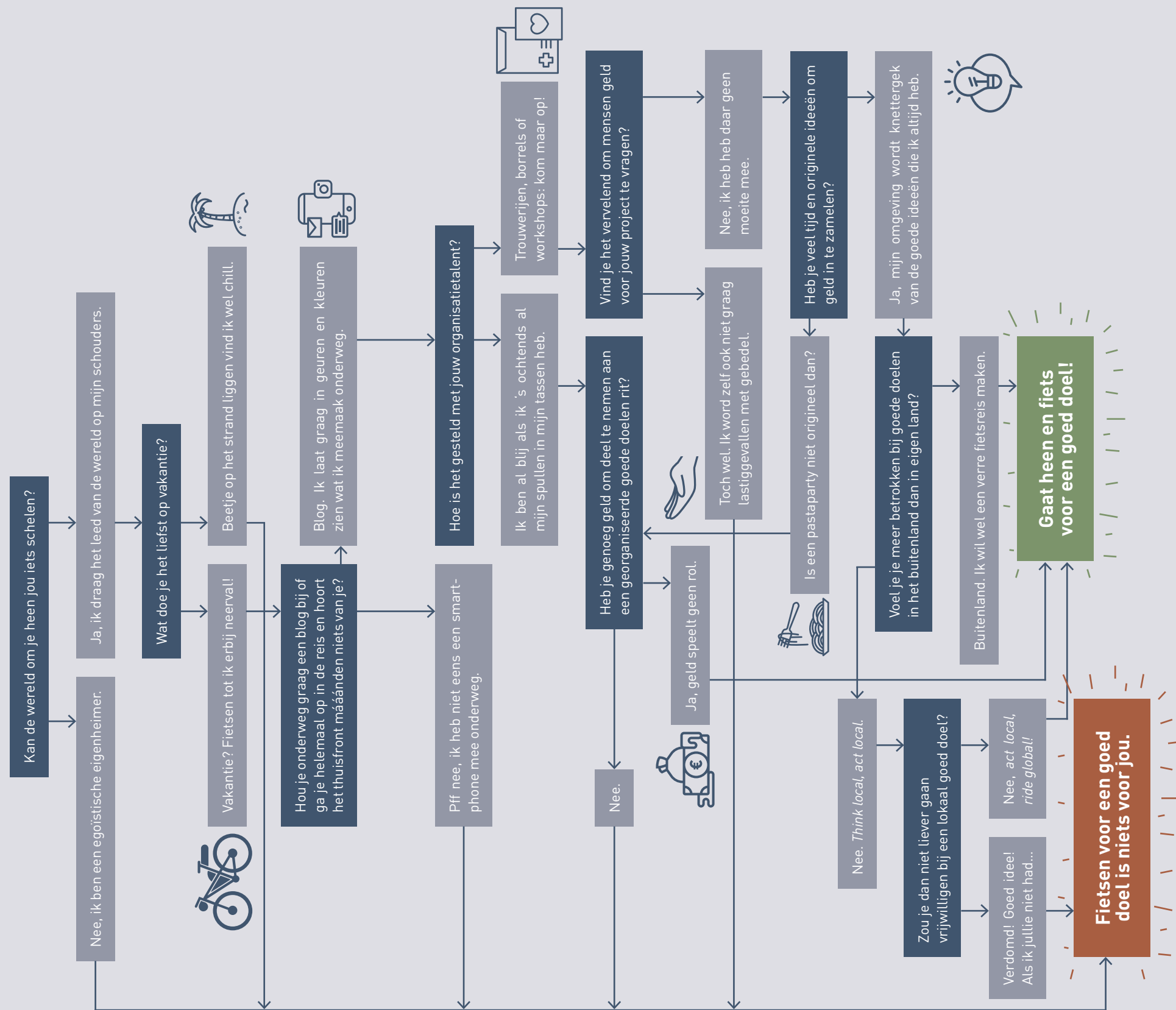
Dwars door België

Ik heb het geluk gehad om drie keer te kunnen deelnemen aan Dwars door België. De deelnemers doorkruisen met een gps het land. De ene route gaat van noord naar zuid, vanaf het noordelijkste punt van België, Meersel-Dreef, naar het zuidelijkste punt, Torgny.

Ben ik een goeddoelenfietser?

Doe de test

Voormalig stationsgebouw tussen Trebinje en Mostar, aan de *Ciro Trail*, een fietsroute over een oude spoorlijn

'Met het intreden van het donker zit ik met een kop thee binnen aan tafel te schrijven. De wind waait door het open kozijn naar binnen, maar het is desondanks een knus huisje.'

Helemaal alleen in de natuur

Met nieuwe energie en een zwaardere bepakking fiets ik begin november Montenegro in. De aanschaf van regenkleding blijkt een slimme zet, want de buien komen en gaan. Wolken versperren het zonlicht en de hele dag is gehuld in een soort schemer. De wind klappert om me heen, maar desondanks is het genieten. Het landschap van grijze rotsen en struikgewas is vrijwel stil. Op een steenworp afstand van het toeristische Kotor trek ik de verlaten heuvels in. Verstoppt tussen de bossen zijn her en der gehuchtjes te vinden. Vijf huizen en een kerk.

Tegen het vallen van de avond zoek ik een beschutte plek, want het onweer ligt op de loer. De kippenboer die ik om toestemming vraag in de kerk te overnachten, wijst me op een hotel in Dide; een gehucht drie kilometer verderop dat slechts uit één gezin bestaat. Via een gravelweg en met koplamp op kom ik in het donker binnen. Raico, een vriendelijke vijftiger met weinig kennis van talen, woont samen met zijn moeder en heel veel dieren in een verder verlaten dal. In het voorbijgaan zag ik al een paar katten en een hond. Té nieuwsgierig naar hoeveel huisdieren hier rondhuppelen, stap ik over de taalbarrière heen: *"How many 'miauw', 'woof woof' and 'hinnik' do you have?"* Met een vrolijk gezicht antwoordt hij: *"Four 'miauw', seven 'woof woof' and two 'hinnik'. And one people"*, voegt hij

aan het rijtje toe, al wijzend op zijn voor de kachel zittende moeder. Wetende dat in de omringende dorpen gemiddeld ook maar drie mensen wonen, moet je hier echt spreken van 'gezelschapsdieren'.

In alle regen gaat voor de tweede keer deze reis mijn telefoon kapot. Onhandig, want ik gebruik hem voor navigatie. Raico geeft me gelukkig een aantal plaatsnamen waardoor ik uiteindelijk in het Bosnische Trebinje zou moeten uitkomen. Daar zullen genoeg telefoonwinkels zijn om me te helpen.

Via kleine wegen in een bosrijke omgeving kom ik aan het eind van de dag uit bij Nudo. De bomen in deze omgeving zijn oranje, rood en bruin gekleurd. De laatste groene bladeren proberen nog weerstand te bieden tegen de herfst, maar die valt nu niet meer te ontkennen. Het is heerlijk fietsen tussen deze herfstkleuren, met bergen aan de horizon en langs een aantal boerderijen. Slingerend via een lange afdaling kom ik uit bij de kleinste grensovergang die ik in tijden heb gezien. Een slagboom, één container die is opgesplitst in een keukengedeelte en toilethok en een kantoortje voor twee douaniers. Terwijl ik mijn paspoort opzoek, loopt een kat vanaf Bosnische zijde onder de slagboom door. Die heeft geen documenten

nodig. Bij het zien van dit bescheiden douanekantoor doemt enige onzekerheid op. Er is hier vrijwel geen verkeer en met zo weinig borden, vlaggen en ander nationalistisch vertoon vrees ik dat dit enkel een overgang voor lokaal verkeer is. En inderdaad, de beampte maant mij rechtsomkeert te maken. Lokale bewoners, boeren met vel-

De douanier schenkt me een verontschuldigende blik

den net over de grens en ander lokaal bestemmingsverkeer mogen van deze grensovergang gebruikmaken, maar mij wordt de toegang ontzegd. De douanier schenkt me een verontschuldigende blik, de kat geeft me nog een kopje en ik keer met het invallen van de schemer terug naar Montenegro. Morgen kan ik via Dolovi een poging wagen.

De volgende dag mag ik bij Dolovi Bosnië en Herzegovina wél in. Via een prachtige afdaling, onder een laaghangend wolkendek door en langs groene weiden als in een modelspoorbaan, toer ik naar Trebinje. De stad zelf heeft weinig te bieden. De straten zijn mooi, maar van een levendige sfeer is

geen sprake. Ook het populaire hostel is op één andere gast na helemaal leeg. Einde van het toeristenseizoen, zo blijkt. Mijn telefoon kan ook door professionele hulp geen tweede leven gegeven worden en met een nieuw model op zak ga ik na twee nachten verder Bosnië in.

Mijn tempo ligt lager dan eerder. In een stad neem ik sneller een rustdag en ook verblijf ik vaker bij een gastfamilie van Warmshowers.

Is het niet om het slechte weer uit te zitten, dan is het wel omdat ik gewoon minder zin heb onderweg te zijn. Alles begint al meer en meer te lijken op dat wat ik ken. De mensen, de dorpen, het eten; het nieuwe en daarmee de verwondering is er wel vanaf. Dichter bij West-Europa wordt het stilletjes aan drukker en het pure genieten doe ik dan vooral nog wanneer ik helemaal alleen in de natuur ben.

Aan het einde van de dag ben ik in de bossen nabij Hamandžići. In de tassen zit genoeg eten en water om te kamperen, maar er hangt regen in de lucht. Omdat mijn eenpersoonstent erg krap is en de novemberavonden lang zijn, speur ik tussen de bomen naar een overkapping of leegstaand pandje. Dat geeft simpelweg meer bewegingsvrijheid. Er zijn hier nog landmijnen; een erfenis van de

'De aanschaf van regenkleding blijkt een slimme zet, want de buien komen en gaan.' Net voor Virpazar, Montenegro.

Met de kou zal het in de herfst toch wel meevallen op de Balkan?

Over de landengte tussen de Adriatische Zee en het Meer van Shkodër hierboven fietst Dorien Montenegro binnen

oorlog. Rode bordjes met witte doodshoofden geven een duidelijke waarschuwing. Ik let er goed op alleen daar te komen waar recent anderen geweest zijn. Doordat mijn tempo laag ligt, spot ik tussen de bomen door een groot grasveld met bankjes en een voetbalgoal. Er staat een houten hutje naast. De ruiten in de kozijnen missen en de losse deur moet je stevig tegen de opening plaatsen om dicht te kunnen doen, maar het is een huisje dat me beschermt tegen de elementen. Een slaapplek voor de avond is gevonden.

Rode bordjes met witte doodshoofden geven een duidelijke waarschuwing

meer op mijn gemak. Hoe klinkt het als een auto op de hoger gelegen weg voorbijkomt? Het geruis op het dak komt van de dennen-takken die ertegenaan slaan. Ik wandel over een enkel bospad en in de nabije omgeving zijn geen andere hutjes te vinden. Het stelt me gerust te weten dat hier niemand anders is. Met het intreden van het donker zit ik met een kop thee binnen aan tafel te schrijven. De wind waait door het open kozijn naar binnen, maar het is desondanks een knus huisje.

Zoals ik bij alle overnachtingsplekken doe, verken ik de omgeving. Door bij daglicht te wennen aan dit plekje, voel ik me in het donker

Mijn matje ligt op de houten vloer en net voor het slapen gaan zet ik de deur in de deuropening. Het is te hopen dat hij blijft staan. De wind is in de tijd dat ik hier zit aangetrokken. De takken van de bomen slaan wild tegen het houten dakje en met vlagen komt de koude binnen. Mijn slaapzak is gelukkig warm en na een laatste plasje duik ik in bed. Het schijnsel van de maan valt soms weg door donkere wolken die ervoor schuiven. Het heeft iets onheilspellends, maar ik zet enge gedachten van me af. Nog even schiet het door mijn hoofd dat deze bossen leefgebied zijn voor wolven en beren. Nee Dorien, niet aan denken, zeg ik tegen mezelf. Even lezen nog. Het enige boek dat er in mijn tassen te vinden is, is een thriller van Lee Child. Met de letters die onder mijn ogen doorschuiven, wordt het spannender. De gedachten over wilde dieren of mannen met verkeerde intenties dwalen soms nog door mijn hoofd. De wind giert nog

steeds op de achtergrond. Het boek maakt me nerveus. De detective gaat een verlaten kerk binnen en in het boek wordt de spanning opgebouwd. Zal hij de dader vinden?

De wind trekt verder aan, de takken slaan wild tegen het dak en benauwde gedachten schieten door mijn hoofd. Bam! Uit het niets valt de deur boven op me. Mijn benen en heup liggen onder de houten plank, tranen schieten in mijn ogen en ik richt mijn gezicht direct naar de deur. Geen paniek Dorien!, gebied ik mezelf. Ondersteund door het schijnsel van mijn hoofdlamp speuren mijn ogen de omgeving af. Geen beer. Geen wolf. Geen enge vent. Gewoon het spel van de wind op een losse deur. Het duurt twintig seconden, misschien wel een halve minuut, tot de rust terug is. Ik schuif de deur van me af, klauter uit mijn slaapzak en in het zwakke schijnsel van de maan zet ik de deur op zijn kant. Het boek blijft voorlopig dicht. 🚫

'Helemaal alleen in de natuur' is een voorpublicatie uit *Onbevangen – Een vrouw alleen op de fiets van Singapore naar Nederland*. Daarin beschrijft Dorien Cramer haar vijftien maanden durende fietsreis vanuit Singapore. Haar omzwervingen eindigen na twintigduizend kilometer op kerstavond bij haar ouders in Nederland voor de deur.

In haar boek vertelt Dorien niet alleen wat ze onderweg ziet en meemaakt – van de kap van het regenwoud in Maleisië tot de paardenhersen die ze op een Kazachs huwelijksfeest eet –, maar beschrijft ze ook uitgebreid haar gedachten. Over de manier waarop ze de onderdrukking van de Oeigoeren in Xinjiang ervaart, hoe ze als fietser dichtbij de omgeving staat waar ze doorheen fietst en er tegelijkertijd helemaal buiten staat, en het heikele thema of ze wel met een open hart reist.

Onbevangen verschijnt deze maand en is te verkrijgen in de boekhandel en via de website van de uitgever.

Onbevangen

Een vrouw alleen op de fiets van Singapore naar Nederland

Dorien Cramer
Uitgeverij Kleine Uil
160 pagina's
€ 19,50 (e-book € 9,99)

fietzers onderweg

In Fietzers onderweg wijzen we je op boeiende blogs van fietsreizigers. Vertrek je binnenkort voor een lange of korte reis en hou je een blog bij, laat het ons dan weten via redactie@tijdschriftwereldfietser.nl of redactie@vakantiefietser.be.

● **Filip Rots** fietste van Siena naar Rome en zo terug naar Antwerpen. Maar wie terugkeert naar België moet in coronatijden een inreisformulier invullen. Aan de grens heeft hij het document klaar, maar met de fiets blijkt het niet nodig te zijn. 'Wat het inreisformulier betreft? Je kan 'fiets' niet ingeven', constateert hij tot zijn eigen hilariteit. Filip heeft de discipline iedere dag een verslag met foto's te maken. Hij sleurt je mee door de wijnvelden, smult van een puntzak frieten op een luie zondag en bedankt voor een nacht op een camping tussen de hare krishna's. www.pindat.com/reisblog/onderweg.met.de.fiets

● **Marga Wispels** wordt vijftig en vertrok op 17 augustus om vijftig dagen lang vijftig kilometer te fietsen, in totaal dus 2500 kilometer. Haar einddoel is Santiago de Compostella. 'Het gelukkigst ben ik als ik rondtrek op mijn fietsie. Maar wat is het mooist om te hebben? In 2012 [diagnose borstkanker] wist ik dat heel goed... gezond zijn en oud worden!!!!' Marga maakt zich sterk voor 'minder kanker, meer genezing en betere kwaliteit van leven voor kankerpatiënten'. Ze zoekt sponsors die haar willen helpen geld in te zamelen voor KWF Kankerbestrijding. www.50keer50km.reislogger.nl

● **Ben van Baardwijk** en **Linda Reimers-dahl** zijn in juni vertrokken voor een reis om de wereld. Hun motto is: '100.000 km in 7 jaar, groen en sociaal, € 1 per kilometer voor mens en natuur.' De euro's die hun reis oplevert, zijn bedoeld voor diverse goede doelen. Voor slaapplekken gaan ze bij voorkeur te rade bij de lokale bevolking en dat levert vaak een gratis bed en interessante contacten op. In Kroatië blijken de velgen van beide achterwielen problemen te vertonen: scheurtjes rond de spaaknippels. Dat kan Gerrit Gastra niet over zijn kant laten gaan en hij zorgt er persoonlijk voor dat ze nieuwe, supersterke carbon velgen krijgen opgestuurd. www.xplorid.today
f XPLORid

● **Jacoline van Luttikhuisen** en **Mingoes Lekatompessy** zijn in maart vertrokken, na hun werk opgezegd te hebben. Een paar weken later moesten ze terugkeren. Intussen zijn ze opnieuw weg. Hun motto: 'Een wereldreis op de fiets, zonder vastigheden, zonder einddatum...' Ze verbazen zich erover hoe rustig het is in toeristische gebieden als de Italiaanse meren, Venetië en Dubrovnik. Over Albanië zijn ze enthousiast: 'Het lijkt op Nederland 50 jaar geleden. De verhalen van onze ouders: een paar koetjes, varkens en kipjes.' Intussen houden ze rekening met een nieuwe onderbreking: diverse grenzen zitten nog of weer dicht. www.jacomingaroundtheworld.com
f JacoMing around the world

● **Bernadette Speet** is van plan naar Finland te fietsen. In Duitsland krijgt ze veel verbaasde blikken en bewonderende opmerkingen. Helemaal naar Finland? 'So etwas habe ich noch niemals gesehen!' en 'Wie machen Sie das, wir sind fast 60, wie alt sind Sie?' Bernadette beleeft een groot genoegen aan dergelijke uitspraken: 'Dit doet mij ontzettend goed en mijn humeur wordt er alleen maar beter op.' Maar terwijl ze onderweg is, voeren de Baltische staten en Finland nieuwe reisbeperkingen voor Nederlanders in. Hoe zal het verder met haar gaan? Zal ze verder kunnen komen dan Polen? www.escapertravels.nl/blog
f Bernadette Speet

● **Robin Patijn** en **Sabina Knezevic** hebben de lockdown doorgebracht op Bali. Toen ze daar niet genoeg konden verdienen met digitaal werken en het geld opraaakte, besloten ze terug te keren naar Europa. Hun keus viel op Zweden. 'Terugkeren naar Nederland voelde niet goed.' Ze werken, fietsen en houden hun website bij. Zo laten ze diverse fietsers die op allerlei plekken op de wereld vastzitten, vertellen over hun ervaringen. Intussen blijven ze zelf dromen van tochten door Europa – 'ver, ver bij EuroVelo vandaan' – en van 'wilde avonturen' in de binnenlanden van Kirgizië en in de Atlas. www.farawayistan.com
f Farawayistan

● **Stefanie Van Broeck** en **Niels Wel-tens** vertrokken vijf maanden na hun oorspronkelijke vertrekdatum op 1 september. Ze hebben hun route serieus moeten aanpassen en in plaats van naar het Noorden te fietsen gaan ze eerst richting het zuiden.
f StefaNielsontheroad
@stefanielsontheroad

TEKST EVA VAN TULDEN BEELD DOROTHEE FLECK

Krokodillen of niet, als er geen brug is en je wilt Pentecost River over, moet je door het water. Australië, 2009.

Dorothee wordt de Zambezi overgezet, vlak bij de grens met Zambia. Angola, 2015.

Dorothee Fleck laat angst haar fietsreizen niet vergallen

Onverschrokken onderweg

Elf jaar onderweg zonder vaste thuis, tweemaal de wereld rond, in totaal bijna tweehonderd-duizend kilometer doorheen 99 landen in alle werelddelen behalve Antarctica. De Duitse Dorothee Fleck (57) deed het nadat ze in 2008 besliste haar job vaarwel te zeggen.

Waarom besliste je in 2008 te stoppen met werken?

“De beslissing kwam na een rijpingsproces. Ik had een voltijdse betrekking als projectmanager in de Zwitserse farmaceutische industrie en tijdens mijn vakanties trok ik er steeds met de fiets op uit. Na een tocht van zes weken in Madagaskar kwam ik terug op ons kantoor en plots voelde ik dat ik daar niet meer thuishoorde. Alles was thuis en op het werk hetzelfde gebeven, maar ikzelf was onderweg blijkbaar veranderd. Ik zag zo’n routineus leventje niet meer zitten.”

Gedurende elf jaar had je geen thuis. Hoe overleefde je?

“De eerste drie jaren had ik geen adres, maar omwille van mijn freelancewerk als spreker en consultant tussen mijn tochten door mocht ik me laten domiciliëren bij vrienden. Ik overnachtte er echter maar één keer. Financieel kon ik het redden omdat je onderweg echt met heel weinig toekomt: met de fiets heb je geen transportkosten, je tent is je hotel en in heel wat landen – met uitzondering van de VS en Australië – is het leven veel goedkoper. In 2018 keerde ik een eerste maal terug naar Duitsland en trok tijdelijk in bij mijn zus. Na een fietstocht van enkele maanden voelde ik uiteindelijk toch terug een behoefte aan een vaste stek en eind 2019 vestigde ik me definitief in een appartementje in het Zwarte Woud. Het leven is hier veel duurder. Mijn nieuwe uitdaging is nu proberen te overleven met mijn freelance activiteiten.”

Voor je eerste lange solotocht trok je naar Australië en Nieuw-Zeeland. Waarom koos je voor die landen?

“In 2002 had ik op weg van mijn werk naar huis een ernstig fietsaccident waardoor ik twee weken in het ziekenhuis belandde met een gebroken knie. Een rustig fietspad, ik dacht over wat ik ’s avonds ging doen en hupsakee, dook daar toch onverwachts een auto op! Voordat ik kon reageren, zat ik er frontaal tegenaan en buitelde ik over mijn stuur. Van een vriend die me kwam bezoeken kreeg ik het boek *Cold Beer and Crocodiles* cadeau, een fietsreisverslag van Roff Smith. Die lectuur deed me besluiten om in die contreien te gaan fietsen.

“Toen ik na mijn revalidatie terug ging werken, vertrok een collega net voor zes maanden op bevallingsverlof. Ik vond toen, hoewel ik niet zwanger was, dat ik ook recht had op zes maanden werkonderbreking. Zo geschiedde en ik vertrok voor een half jaar naar Australië en Nieuw-Zeeland.

“Het was overigens niet mijn allereerste solotocht, in de jaren negentig fietste ik ook al de Donauroute en langs de Amerikaanse oostkust.”

Australië en Nieuw-Zeeland zijn uitgestrekte landen met desolate gebieden. Hoe ga je om met fietspannes wanneer er geen fietsenmaker in de buurt is?

“Van jongs af aan sleutel ik zelf aan mijn fietsen. Dat sommigen niet weten hoe je een lekke band moet repareren, snap ik niet. De meeste reparaties kan ik zelf, maar met mijn hydraulische remmen en Rohloff-naafversnelling heb ik het moeilijk. Daarvoor moet ik een specialist opzoeken. Maar dat gebeurde tot nog toe maar een keer of twee en gewoonlijk kan ik nog wel verder fietsen, zij het iets zwaarder of oncomfortabeler.”

Na Australië en Nieuw-Zeeland fietste je alleen de wereld rond. Zijn er regio's die je als vrouwonvriendelijk of misschien rond-

‘Dat sommigen niet weten hoe je een lekke band moet repareren, snap ik niet’

Voor het vinden van een veilig kampeerplekje vertrouwt Dorothee op haar zevende zintuig: "Mijn buikgevoel vertelt me of een plek oké is of niet"

In Patagonië passeert Dorothee Monte Fitz Roy. Argentinië, 2013.

Wat zijn jouw criteria voor een veilig kampeerplekje?

"Ik vertrouw op mijn zevende zintuig. Mijn buikgevoel vertelt me of een plek oké is of niet. Doorgaans zoek ik een plekje waar ik uit het zicht sta en waar geen auto's kunnen komen. Ik kampeer nooit op privédomeinen of in natuurreservaten. In landen waar wildkamperen niet toegelaten is, zorg ik dat ik niemand hinder. Ik laat ook nooit enig spoor na."

Veel vrouwen krijgen pas tijd om aan lange fietsreizen te denken wanneer hun kroost is uitgevlogen en ze de veertig voorbij zijn. Welke raad zou jij geven aan vrouwen die zich te oud en onzeker voelen?

"Er zijn zoveel vrouwelijke vijftigplussolofietsers zoals ik! Ik zou hen aanraden om te beginnen met korte meerdaagse tochten om al doende meer zelfvertrouwen te krijgen. En van tevoren misschien even te rade gaan bij meer ervaren fietssters binnen hun leeftijdscategorie."

Om positief te eindigen: wat is je meest hartverwarmende ervaring?

"Oh, ik heb er zoveel! Dat wordt moeilijk kiezen. Lesotho, het kleine koninkrijkje in Afrika, spant de kroon. Ik moest over een bergpas van drieduizend meter en toen ik boven was ontketende zich een hels onweer. De bliksemschichten flitsten om me heen en ik regende doornat. Het was verschrikkelijk koud, nergens was een schuilplaats te vinden. Zo koud had ik het nog nooit gehad en er wachtte me nog een afdaling van twintig kilometer tot het eerstvolgende dorp. Daar aangekomen hield ik halt voor een klein winkeltje. Ik stond daar verstijfd te rillen en te klappertanden, niet meer in staat een woord uit te brengen."

"De dorpelingen kwamen me tegemoet gelopen en troonden me het winkeltje in. Ze plaatsten een badje met warm water waarin ik mijn voeten kon ontdooien. Ik kon er droge kleren aantrekken, maar eerst wreven ze me warm en olieden mijn huid. Ik kreeg warme thee. Toen ik na een hele poos terug bij mijn positieven kwam, vroeg ik of er in het dorp een plek was waar ik mijn tent mocht opstellen. Een vrouw nam me mee naar haar hut en wees me een hoekje aan waar ik mijn slaapmatje mocht spreiden. Die mensen waren zo extreem vriendelijk en gastvrij, nooit heb ik me zo dankbaar gevoeld."

uit gevaarlijk zou kwalificeren?

"Neen, daarover kan ik geen algemene uitspraken doen. Ik had overal veel leuke en af en toe minder leuke ervaringen. Seksuele intimidatie en oneerbare voorstellen kun je als vrouw eender waar meemaken, daarvoor hoeft je niet solo te gaan fietsen. Probeer altijd ongemakkelijke situaties juist in te schatten en kordaat te reageren. Ik

'Seksuele intimidatie kun je eender waar meemaken'

leerde hierin bij en ondervond dat je beter meteen afwijzend en boos kunt reageren. Wanneer je angst toont, stel je je zwak op en word je als een makkelijke prooi beschouwd. Wanneer je boos en agressief reageert, blijf jij in controle en schrik je die ploerten af. Voor de rest: wees ontspannen en laat vrees je tocht niet vergallen."

Wat waren je meest traumatische of angst-aanjagende ervaringen?

"Een echt traumatische ervaring heb ik gelukkig nooit gehad, maar angst soms wel. In Australië had ik mijn tent uit het zicht achter enkele struiken opgesteld. Ik lag rustig te slapen toen ik midden in de nacht plots heel dichtbij hoorde schieten. Ik ging plat op mijn buik liggen voor het geval een verdwaalde kogel mijn tent zou raken. Ik had geen idee op welke dieren men midden in de nacht zou jagen, dus ik vermoedde dat

het criminelen waren. Gelukkig hield het schieten na een poos op. Later vertelde een Australiër me dat er 's nachts dikwijls met lichtbakken of sterke zaklampen op konijnen of andere dieren wordt gejaagd. De felle lichtstraal doet de dieren verstijven en knal.

"Zoiets maakte ik meermaals mee: op de meest afgelegen plekken waar je je helemaal alleen waant, duiken plots mensen op. Wat ze daar doen, waarheen ze op weg zijn, god zal het weten, maar het overkwam me dikwijls.

"In Tanzania kampeerde ik op een moeilijk begaanbaar terrein met veel doornbosjes. Er was geen pad en ik was er zeker van dat daar niemand zou passeren. Onbegrijpelijk maar waar: midden in de nacht passeerde een gezelschap lachende en joelende Masai. Ze beschenen mijn tent met zaklampen en maakten vrij veel kabaal. Zoiets hadden ze echt niet verwacht, evenmin als ikzelf. In zo'n geval blijf ik altijd roerloos liggen wachten tot de bezoekers weggaan, hopen dat ze me gerust zullen laten. En dat deden ze."

Zinderen die angstgevoelens nog lang na?

"Zodra het gevaar geweken is, verdampt mijn angst. Weer een avontuur erbij, denk ik dan. Je leert omgaan met angst."

Lowbudgetfietsers kamperen dikwijls in het wild. Voel je je niet kwetsbaar, als vrouw alleen in een tent?

"Aanvankelijk was ik jaloers op vrouwen die met een man reizen en overal kunnen kamperen. Toen ik zelf ook eens gedurende een korte periode met een man optrok, ondervond ik dat die ook machteloos staat tegenover ernstige dreigingen. Dit besepte ik toen we in Australië in de verte bosbranden hoorden woeden. Gelukkig kwamen ze niet onze richting uit. Onderweg hoor je trouwens verhalen over fietsende koppels die ook overvallen en beroofd werden. Daarna deed ik meer ervaring op met wildkamperen in mijn eentje en werd ik zelfzekerder."

Terug thuis

Na twaalf jaar *on the road* geniet Dorothee (57) er nu van om in het Zwarte Woud terug een vaste stek te hebben. Ze vond het zelfs fijn dat de ze tijdens de lockdown in haareigen regio moest blijven. Maar Duitsland is een duur land. Haar financiële noden zijn nu veel groter dan tijdens haar fietstochten. Momenteel verdient ze haar boterham met het schrijven van boeken, lezingen geven – in het Duits of Engels – en als levensconsulent. Ze komt ook graag naar Nederland of België om een lezing te verzorgen.

Binnenkort biedt ze ook begeleide fietstochten of individuele fietsroutes aan in het Zwarte Woud en de aangrenzende laagvlakte van de Rijn, gebieden die ze op haar duimpje kent. Heb je te weinig tijd om er zelf een mooie route uit te stippelen? Maak je wensen kenbaar: eender welke mengeling van natuur, cultuur of stadsbezoeken, asfalt of gravel, heuvelig of vlak, luxehotel of bivakzone. Dorothee stelt voor jou een gepersonaliseerde route met gpx-track samen die je niet over platgereden en overbevolkte fietsroutes voert, maar via lokale weggetjes die je anders maar bij toeval zou ontdekken. Of ze fietst met je mee.

www.dorothee-fleck.com

Zwanger en dan ook nog een bergpas in een maan-landschap bedwingen? Eefje doet het.

Vervreemdend maanlandschap

Na deze wat minder enerverende startdagen is het tijd voor het echte werk. Oostelijk van Eugene wordt het landschap steeds ruiger, met enorme ceders bedekt met mos. Hier steken we de Cascades over, een noord-zuid lopende bergrug. Al ver van tevoren was dit de etappe waar we ons het meest druk over maakten. Lukt het mij, vijf maanden zwanger, wel om naar de 1623 meter hoge McKenzie Pass te fietsen?

We trekken twee dagen voor de klim uit en mede omdat het hellingspercentage van de Amerikaanse wegen bijna nergens boven de zeven procent uitkomt, verloopt de beklimming soepel. De laatste kilometers voor de pas fietsen we door een vervreemdend maanlandschap van lavavelden met rondom besneeuwde toppen van de vulkanische Mount Washington en de Three Sisters.

want in dit gebied kan het erg heet worden, tot meer dan veertig graden. Op onze heetste dagen is het rond de 38 graden, maar omdat we dankzij Berend altijd vroeg op zijn, bereiken we steeds al vroeg in de middag onze kampeerplek. Vrijwel overal kunnen we in een rivier of meertje afkoelen.

Doodaardige Trumpsupporters

Via een prachtige gravelroute door Ochoco National Forest, waar we bij het schilderachtige Walton Lake kamperen, komen we aan in Mitchell. Vrijwel alle stadjes in deze regio hebben een geschiedenis in de mijnindustrie of de Goldrush en stellen heden

Berend na een flinke regenbui langs de John Day River, net voordat hij voorover in de plas valt

In de zomer van 2019 fietsten Eefje en Jacob, met Berend in de fietskar, vijf weken door de staat Oregon. Ze reden ruim 1400 kilometer over asfalt en gravel.

Sagebrush en speelgoedauto's

Met peuter en dikke buik door Oregon

Wat doe je als je een zoon hebt van bijna twee, vijf maanden zwanger bent en niets liever doet dan fietskamperen? Wij besloten om te gaan fietsen in de Amerikaanse staat Oregon.

Oregon staat bekend om zijn liberale en groene karakter. De hoofdstad Portland spant daarin de kroon: op veel doorgaande wegen staan *bicycle lanes* aangegeven en er zijn zelfs enkele autovrije fietspaden. Dat neemt niet weg dat we na twee dagen acclimatiseren blij zijn de stad te kunnen verlaten. We genieten dan ook van een mooie stille kampeerplek in Champoeg State Park.

Onze route gaat verder door de Willamette Valley, een agrarisch gebied waar hop, hennep en fruit worden verbouwd. Om warm te fietsen is de Willamette Valley weliswaar prettig vlak, maar de grootschaligheid maakt het landschap ook eentonig. Aan het zuidelijk eind van de vallei kamperen we in Eugene, waar we ons verbazen over de grote hoeveelheid daklozen, die onder flappen plastic langs de weg slapen. Het is blijkbaar een probleem waar veel steden aan de Amerikaanse westkust mee kampen. Door het milde klimaat en de relatief goede sociale voorzieningen trekken daklozen uit het hele land naar de westkust.

Het landschap is steppeachtig, de grond droog en de vegetatie stekelig

Tijdens de fantastische afdaling zien we het landschap aan deze droge lijzijde veranderen: droge naaldbossen en kale rotsen bepalen nu het beeld.

Aan de andere kant van de Cascades begint de grote leegte van Eastern Oregon, datgene waarnaar we op zoek zijn. In de drie weken die volgen, zullen we slechts twee keer in een echte supermarkt komen en is de grootste plaats die we aandoen Prineville, met tienduizend inwoners. Het landschap is in dit gebied steppeachtig, de grond droog en de vegetatie stekelig. We houden enorm van dit open landschap met eindeloze vergezichten en de geur van dennenhars en *sagebrush*. We hebben geluk met het weer,

ten dage nog maar weinig voor. Mitchell heeft 125 inwoners, een *grocery store* met vooral houdbare producten, een bierbrouwerij én Spoke'n Hostel.

Deze bijzonder gastvrije pleisterplaats geniet onder de fietsers die we ontmoeten een welhaast heilige status. En aangezien het hostel in een kerkgebouw zit en wordt uitgebaat door de predikant is dat niet zo vreemd. Hier vinden we een gastvrijheid die we eerder alleen tegenkwamen in islamitische landen. Vanuit het hostel maken we een dagtocht naar de kleurrijke Painted Hills, een serie heuvels met horizontale lagen van vulkanische as die door de donkerrode en okergele kleuren bijna beschilderd lijken.

Na Mitchell fietsen we verder langs de John Day River. Voorafgaand aan de reis hadden we dit landschap als vrij vlak ingeschat, maar toch maken we geregeld achthonderd hoogtemeters op een

Fenomenaal uitzicht op de besneeuwde toppen van de Three Sisters vanaf de Deschutes River

Jacob krijgt deskundige hulp bij het plakken van een band in Ochoco National Forest

spijt! Sowieso merken we vanaf nu dat we weer in de buurt komen van Portland. De wegen worden drukker met autoverkeer, er verschijnen weer tentjes van daklozen en we doen voor het eerst weer inkopen in een supermarkt. Via de autovrije Springwater Corridor Trail fietsen we Portland binnen.

Wat was het een mooie reis. We hebben meer gefietst dan we van plan waren en tegelijkertijd was het voor ons enorm ontspannen. Als we dat terug thuis aan collega's vertellen, kijken ze ons meewarig aan. Maar toch is dat precies hoe we deze reis hebben ervaren. Ik voel me sterk en ga vol vertrouwen de laatste weken van mijn zwangerschap in. Jacob heeft door het fietsen met de kar zijn conditie weer op peil. En Berend heeft tot op de dag van vandaag een voorliefde voor *auwaa's*, zijn woord voor pick-uptrucks. Op 14 december kreeg hij een kerngezond broertje met sterke fietsbenen, Sijmen. 🚲

nen. In de schaduw van de indrukwekkende, 3429 meter hoge Mount Hood kamperen we aan Timothy Lake. Het had een van onze mooiste kampeerplekken kunnen zijn, ware het niet dat we er in het weekend zijn, tezamen met half Portland, dat een nachkje kamperen graag opleukt met muziek.

De volgende dag komen we verschillende prachtige wildkampeerplekken tegen waar we heerlijk rustig hadden kunnen staan –

Jacob met de fietskar bij de Painted Hills

In cafés verkoopt men Trumpparaferalia

► dag. In dit deel van Oregon is het liberale karakter van de staat ver te zoeken. In cafés verkoopt men Trumpparaferalia en zonnepanelen zijn ondanks de 360 zondagen per jaar afwezig. Een Warm-showershost vertelt dat hij in zijn dorpje niet aan de grote klok hangt dat hij op de Democraten stemt. Anderzijds merken we ook weer hoe wij in onze eigen bubbel zitten en toch wat verbaasd zijn dat al die Trumpsupporters natuurlijk doodaardige en hartelijke mensen zijn. Het leuke van reizen in de VS is dat het telkens je beeld van het land nuanceert.

En zo fietsen we verder door dit lege land. We doen boodschappen in veredelde tankstations waar we soms blij mogen zijn dat er een verse tomaat of luiers te koop zijn, kamperen op verlaten campings en gooien stenen in rivieren. In Kimberley eten we de lekkerste perziken ooit en in Fossil komen we net op tijd om de jaarlijkse rodeo mee te maken. Door het fietsen voelen we ons fysiek sterk en het fietsritme zorgt voor een structuur waarbij Berend zich lekker voelt. Elke dag zetten we bij aankomst het 'huisje' op en installeert hij zichzelf met zijn speelgoedauto's op de nieuwe plek. Mijn zwangere buik voorziet in vele verbaasde blikken, maar ook in gastvrijheid en leuke contacten. Deze fietsreis is voor ons de ideale mix van avontuur en een zeker basisniveau aan kampeerplekken, inkoopmogelijkheden en drinkwater.

Spijt

Na Fossil fietsen we door naar Antelope. Dit plaatsje met vijftig inwoners werd begin jaren tachtig tijdelijk overgenomen door de Bhagwan, die hier met zeventuizend volgelingen neerstreek. Inmiddels is het plaatsje bijna verlaten en mogen we kamperen in het 'stadspark'. En daarna is voor ons gevoel de terugweg begon-

MET MES
EN SPORK

TEKST EN BEELD ERIK VEENSTRA

Quinoasoep

Vanuit Llica ben ik op weg naar Uyuni, over de prachtige, gelijknamige zoutvlakte in Bolivia. Al uren lonkt het cactus-eiland Isla Incahuasi in de verte. Net als op zee lijkt dit eiland veel dichterbij dan je zou denken. Op het toeristische Isla Incahuasi is gelukkig een restaurantje. Ik heb het koud, ben moe en hongerig, en een lekker bord zoute, vette *papas fritas* zou er wel ingaan. Maar eerst neem ik een bord quinoasoep met worteltjes en boontjes – vier sterren in de *Michelin Gids*!

Dit ga ik mijn geliefde thuis ook voorzetten. Hier kan ik mee goedmaken dat ik zo nodig weer in mijn eentje ver weg moest gaan fietsen en als ik haar deze soep voorzet, mag ik zo weer een tijdje weg. Eenmaal thuis maak ik precies dezelfde soep, maar ik had er beter niet zo over kunnen opscheppen. Tjonge, wat is quinoa eigenlijk onsmakelijk zeg. En deze mening wordt gedeeld door mijn geliefde. Voorlopig mag ik niet meer weg. 🚲

Wanneer: 2016

Waar: Isla Incahuasi, Bolivia

Wat: quinoasoep

Hoeveel kilometer wil ik hiervoor omfietsen?

40 km in Bolivia, 0 km thuis.

Halfvolle en halflege flessen

Frank boven op de 5559 meter hoge Chuquiamanta

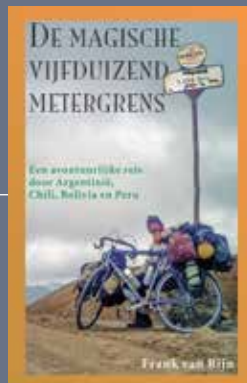

Halfvolle en halflege flessen is een van de hoofdstukken uit het nieuwe boek van Frank van Rijn, dat vanaf 16 november in de boekhandel ligt. In *De magische vijfduizendmetergrens* fietst Frank onder meer over de enorme zoutvlakte van Uyuni in Bolivia en doorkruist hij de kurkdroge Atacamawoestijn. In de Andes klimt hij herhaaldelijk tot ijzige hoogten, waarbij hij een paar keer zelfs de magische vijfduizendmetergrens passeert, waar bergop fietsen zonder extra zuurstof een hele uitdaging is.

De magische vijfduizendmetergrens
Een avontuurlijke reis door Argentinië, Chili, Bolivia en Peru

Frank van Rijn
Uitgeverij Elmar
284 pagina's
€ 21,99

Lees ook de recensie op pagina 44.

Op weg naar Chilecito kwam ik langs een gebouwtje ter grootte van een flink hondenhok op een lage heuvel naast de weg. Een hond was er niet en de hele entourage zag er nogal merkwaardig uit: op het 'dak' stond een wit kruis, geflankeerd door twee tuinkabouters en in het rond lag en stond het tussen een paar cactussen en een bak met bloemen vol met allerlei attributen, zoals autobanden, koplampen van vrachtwagens, olieblikken, een nummerplaat, een doosje met oude bougies en nog veel meer denkbare en ondenkbare dingen. Een enorme verzameling plastic limonadeflessen, sommige vol of halfvol met water, andere leeg of halfleeg, maakte deze afvalberg compleet. Ik had op deze reis al meer van dit soort bouwseltjes met rommel eromheen gezien. Wat op het eerste gezicht een dumpplek voor schroot en plastic leek, bleek bij nader inzien een alternatief kapelletje te zijn, een soort heiligdom, iets wat benadrukt werd door een stel kaarsen dat erin stond. Uit het feit dat er twee van branden trok ik de conclusie dat dit niet zomaar een aardigheidje was, maar dat het serieus genomen werd, temeer daar hier in de verre omtrek geen bewoning was. Hier was vandaag nog iemand geweest, waarschijnlijk speciaal om die kaarsen aan te steken. Deze kapelletjes van voornamelijk gedumpte auto-onderdelen, met soms ook wel een fietswiel erbij, waren niet gewijd aan de heilige maagd

Maria, San Cristóbal of San Francisco, maar aan 'Difunta Correa', oftewel 'Overleden Correa'.

Correa, een jonge vrouw, was rond 1840 met haar baby op weg gegaan om haar man te zoeken, die meevocht in de toen woedende burgeroorlog en die, naar ze had gehoord, ergens gewond was achtergebleven. Onverstandig genoeg waagde ze zich met te weinig water in de woestijn en kwam daarbij om van dorst. Gaucho's vonden haar lichaam enkele dagen later, maar groot was hun verwondering toen ze zagen dat haar baby, die aan haar borst zat, nog leefde. Dat verhaal verspreidde zich in de loop der jaren door heel de provincie San Juan en zelfs tot ver daarbuiten en elke keer groeide het verhaal wat aan. Mensen uit alle streken stroomden naar de plek waar dit wonder was geschied en waar nu het plaatsje Vallecito ligt, iets ten oosten van de stad San Juan. Hoewel het Vaticaan Correa nooit heilig had verklaard, werd Vallecito toch een soort bedevaartplaats. Op weg daarheen werd door deze 'pelgrims' dit soort kapelletjes en heiligdommetjes opgericht. Daar lieten passanten allerlei 'offeranden' achter, zoals die versleten auto-onderdelen of andere spulletjes zoals poppen, speelgoed, kapotte of nog spelende transistorradio's, muntjes, bekertjes, etc. Wat je ook maar voor Difunta Correa overhad, kon je daar offeren. Maar het belang-

rijkste wat de mensen daar brachten waren plastic flessen met water, opdat Correa nooit meer watergebrek zou hebben.

Ik liep om het alternatieve heiligdom heen en vroeg me af waarom Difunta Correa niet heilig verklaard was en bijvoorbeeld Bernadette, die bij Lourdes verschijningen had gezien, wel. Misschien gebeuren er te veel wonderen op deze wereld en konden de kardinalen en de paus niet bezig blijven met hun heiligverklaringen. Een beetje selectief moesten ze natuurlijk wel zijn om niet om te komen in het werk. En dus was Correa er (nog) niet doorgekomen.

Terwijl ik peinzend naar de bergen in het westen keek, waar ik uit was gekomen, hoorde ik plotseling een ploppend geluid ➤

Wat een dumpplek voor
schroot en plastic leek,
bleek een soort heiligdom

Berglandschap tussen Colchane en Salar de Surire

De 4312 meter hoge Rayapas

► achter me, alsof iemand ergens tegenaan liep. Verschrikt draaide ik me om, want ik was er zeker van dat ik hier geheel alleen was. En inderdaad was er geen mens te zien. Ik liep naar een paar grote cactussen iets verderop, om te kijken of zich daarachter iemand verstopt hield die mij heimelijk observeerde, maar meer dan een rond-scharrelende schorpioen zag ik er niet en die kon onmogelijk dat geluid veroorzaakt hebben. En dus moest ik me dat geluidje verbeeld hebben.

Een geest?

Was deze plek betoverd?

Na nog een paar fotootjes genomen te hebben liep ik terug naar mijn fiets, maar net voordat ik op wilde stappen, hoorde ik opnieuw dat merkwaardige ploppende geluid en nu toch écht duidelijk. Hier moest ik het fijne van weten en dus speurde ik deze keer een stuk serieuzer rond dan na die eerste 'plop', maar weer zag ik geen mens en geen dier, afgezien van een juist op

dat moment overvliegende vogel, maar die tijlpte toch op een heel andere manier, leek mij.

Moest ik aan mezelf gaan twijfelen? Droomde ik? Dan moest het wel een heel realistische droom zijn geweest met die tastbare kabouters en die autobanden binnen handbereik. Of was Correa tot leven gekomen om voor mij te verschijnen, zodat ik op reis kon naar Rome om bij de paus een goed woordje voor haar te doen? Maar ook Correa zag ik niet.

Dan moest het dus toch die vogel geweest zijn, die al een paar keer was overgevlogen. Een grote vogelkenner ben ik niet, dus misschien tijlpte die toch wel zo plopperig. Mogelijk had ik een nieuwe soort vogel ontdekt: de Zuid-Amerikaanse Plopvogel. Daar hield ik het dan maar op en omdat ik die dag nog een eind verder wilde, liep ik voor de tweede keer naar mijn fiets, stapte op en reed weg. Ik had echter nog geen twee meter gereden of... 'plop'. Daar klonk dat merkwaardige geluid alweer, nu echt overduidelijk, terwijl die vogel ondertussen verdwenen was. Het geluid kwam onmiskenbaar bij het kapelletje vandaan. Een geest? Was deze plek betoverd?

Ik stapte weer af om dit mysterie nu tot op de bodem te onderzoeken, liep tussen de plastic flessen door en keek in het kapelletje, waar de kaarsen nog rustig brandden, zonder dat daar in een wolk een geest boven zweefde. Niet bijzonders te...

'Plop', klonk het vlak achter me. Alsof Magere Hein met zijn zeis was komen opdagen om me vroegtijdig op te halen, draaide ik me met een ruk om, maar Hein was er net zo min als Correa. Mijn blik viel op de berg plastic flessen en meteen klonk daar weer dat merkwaardige geluid. Toen wist ik het opeens: die fléssen zorgden voor dit bizarre ploppende geluid! Het was vrij vroeg in de ochtend en de zon was druk bezig de wereld en ook die flessen op te warmen. De voorgaande avond na zonsondergang was de temperatuur van de omgeving en dus ook die van de waterdamp in de halfvolle en halflege flessen gedaald, waardoor condensatie was ontstaan en de druk binnen de flessen was afgenomen. Daardoor waren de flessen onder invloed van de atmosferische druk gedeeltelijk in elkaar geperst, waardoor dat ploppende geluid ook steeds moest hebben geklonken. Nu gebeurde het omgekeerde: de druk van de waterdamp in de flessen nam toe en daardoor knalden de flessen een voor een terug in hun oorspronkelijke vorm.

Tevreden dat ik het 'Difunta Correa-mysterie' had doorgrond, maar toch ook lichtelijk teleurgesteld dat het geen zin had om mijn volgende reis naar Rome te plannen, vervolgde ik mijn tocht naar Santa Rosa, een plaatsje dat vermoedelijk genoemd was naar señorita Rosa die, zoals haar voorvoegsel deed vermoeden, het Vaticaan wél had gehaald. 🚲

uitgelezen

De magische vijfduizendmetergrens

Een avontuurlijke reis door Argentinië, Chili, Bolivia en Peru

Frank van Rijn
Uitgeverij Elmar
www.frankvanrijn.nl
284 pagina's | € 21,99

En weer stapte Frank van Rijn op zijn fiets en verdween voor acht maanden achter de horizon. Voor de derde maal naar Zuid-Amerika en de lezer die Frank een beetje kent, zal onmiddellijk hebben begrepen dat die vijfduizend meter in de Andes verticaal en niet horizontaal bedoeld zijn. Een aantal keren komt hij met zijn zwaar beladen fiets boven de vijfduizend meter en dat is hoog als je bedenkt dat de Mont Blanc 4808 meter hoog is. Ook de horizontale (kilo)meters liegen er niet om. Op pagina 124 bereikt Frank de 'denkbeeldige mijlpaal' van tienduizend kilometer.

Het magische aan die hoogten is niet helemaal duidelijk. Met een fiets, de ijle lucht, de adembenemende uitzichten? Of is het gewoon het gevoel van een alpinist die een hoogte heeft bedwongen? Hoe dan ook, het is indrukwekkend.

Het laat ook de neiging van Frank zien om tot het uiterste te gaan. Typisch is zijn reactie als een Argentijn in een auto hem zegt op de verkeerde weg naar Lima te rijden: 'Vaak is de verkeerde weg mooier dan de goede.' Een andere rijsiaanse paradox is dat hij als een berg opziet tegen het gebruik van een tunnel, hoewel die tunnel nog ver beneden hem ligt.

Droge humor en tal van ironieën zijn de kruiden waarmee Frank zijn fietskost smakelijk maakt. De humor ligt op straat, zegt men wel en dat weet de schrijver als geen ander. In La Paz (Bolivia) heeft Frank een stempel in zijn pas nodig om zijn visum te verlengen. De

Droge humor en tal van ironieën zijn de kruiden waarmee Frank zijn fietskost smakelijk maakt

immigratiebeambte is er niet, maar een lagere dienaar zegt: 'Hij komt zo'. Dat 'zo' duurt wel heel lang. De stempelman zit in een café naar een 'belangrijke' voetbalwedstrijd te kijken. Na het eindsignaal krijg Frank in vijf seconden het stempel in zijn paspoort.

Het boek heeft een onbedoelde ironie in groter verband. Fietsen in de Andes betekent klimmen. Er is aan het begin al een helling van meer dan twaalf procent waartegen de fietser opklimt met 6,4 kilometer per uur. Vaak staat Frank stil om letterlijk op adem te komen, terwijl hij ook zijn fiets met de lading boven voor- en achterwiel soms voor zich uit moet duwen. Dan is het zweten geblazen en als hij stil staat, slaat de kou toe. Niet verwonderlijk dat hij op een zeker moment schrijft: ik 'had helemaal genoeg van deze eeuwige rotkou.' Menig lezer zal dat empathisch al eerder hebben gehad.

De ironie is nu dat het beste stuk uit het boek gaat over een 'blindendwitte', platte zoutvlakte. Op grote hoogte, 3700 meter, maar toch. De Salar de Uyuni is drie Nederlandse provincies groot. Het is zaak om als je van de piste afwijkt en de 'stenen mannetjes' – steenstapels die de route markeren – niet meer volgt je oriëntatie niet te verliezen. Het rekenwerk dat Frank daarvoor doet, is interessant. Dit hoofdstuk is niet alleen maar beeldend door de metafoor van de zee en de eilanden, maar ook door de beschrijving van de risico's bij mist en regen. Het is Frank van Rijn op zijn best.

Als de lezer met Frank de bergen van Peru in trekt, beginnen de parallellen met vorige ervaringen zich op te dringen. Maar in het overweldigende berglandschap zijn het ook kleine dingen die hem bezig houden. Ergens moet hij dertien eurocent betalen voor een uitzicht waarvan hij er al tientallen heeft gezien. Hij rijdt verder, maar krijgt spijt en keert terug. Die menselijke maat, ook op grote hoogten, houdt de lezer gaande.

JAN POSTEMA

VERENIGINGSNIEUWS

Agenda

Coronadisclaimer: bij het ter perse gaan van dit nummer was nog onduidelijk of in verband met het coronavirus alle hier genoemde activiteiten kunnen doorgaan. Kijk op de betreffende verenigingswebsite voor de laatste informatie!

Vakantie- en wereldfietzers willen hun grenzen verleggen. Ze willen nieuwe gebieden verkennen, genieten van rust en ruimte, en in contact komen met de plaatselijke bevolking. En of je nu een lange of korte tocht maakt, ver of dichtbij, reizen op de fiets is een prettige manier om dit te doen.

De verenigingen **De Wereldfietser** in Nederland en **De Vakantiefietser** in Vlaanderen ondersteunen hun leden bij hun fietsreizen. Het doel is fietsers met elkaar in contact te brengen en informatie uit te wisselen.

Naast het gezamenlijk uitgegeven tijdschrift, met voor elke vereniging een cover met de eigen naam en verder dezelfde inhoud, organiseren de verenigingen kampeerweekends, trektochten, informatiebijeenkomsten over speciale onderwerpen en fietsreparatiecursussen voor hun leden. Op de websites van beide verenigingen vind je databanken met veel informatie en forums waarop levendige discussies plaatsvinden.

www.wereldfietser.nl

www.vakantiefietser.be

**WERELD
FIETSER**

oktober 3-4 Offroadtocht Teutoburger Wald van De Wereldfietser door de herfstige heuvels rond Bad Rothenfelde

23 Herfstweekend Poperinge van De Vakantiefietser

We verkennen de soms winderige IJzervlakte en de Noord-Franse en West-Vlaamse heuvelzone met de Kemmelberg als hoogtepunt. Op zondag rijden we langs slagvelden en oorlogsmonumenten van de Eerste Wereldoorlog, die deze streek getekend heeft.

24 Fietsherstelcursus van De Vakantiefietser in het VTI in Deinze (kijk voor meer data op www.vakantiefietser.be)

januari 22-24 Wintertrektocht van De Wereldfietser

Vanaf landgoed De Barendonk in Beers verkennen we de regio rond Nijmegen, met onder meer de Ooijpolder en het Reichswald. Voor de overnachtingen kun je kiezen uit je eigen tent of een blokhut. En uiteraard ontbreekt de traditionele boerenkoolmaaltijd op vrijdagavond niet!

Kijk voor meer informatie op www.wereldfietser.nl, www.vakantiefietser.be of bij het verenigingsnieuws op de volgende pagina's

VERENIGINGSNIEUWS DE WERELDFIETSER

de wereldfietser
vereniging voor fietsreizigers

Bestuur
De Wereldfietser

ERIC PICARD
VOORZITTER

DENNIS DE VRIES
PENNINGMEESTER A.I.

CAREL VAN WIJK
SECRETARIS

JAN JES
COMMUNICATIE

MICHEL MAIWALD
ACTIVITEITEN

TEKST ERIC PICARD BEELD EREPRIJS

De nieuwe website is live!

In het eerst kwartaal van dit jaar is een start gemaakt met

de inrichting van de nieuwe website van De Wereldfietser.

Beter gezegd: met het platform dat de website vormt.

Begin oktober is de nieuwe website gelanceerd.

Het platform is de centrale plek waar de vereniging haar financiën, communicatie en ledenadministratie onderbrengt. Het gaat dan om de nieuwsbrief of andere mailings, inschrijvingen voor activiteiten, de ledenadministratie en de boekhouding. Alles is overzichtelijk ingericht vanuit het centrale platform waarin alle applicaties met elkaar in verband staan. Dat betekent veel administratief gemak en tijdswinst voor de vrijwilligers en het bestuur. Begin oktober is het nieuwe pakket live gegaan.

Eigen profiel

Je logt binnenkort met je eigen gebruikersnaam en wachtwoord in op onze website en beheert er eenvoudig je eigen voorkeuren of geeft er wijzigingen door zoals je adres, je rekeningnummer of voorkeuren voor de nieuwsbrief. Via je eigen account kun je je opgeven voor de evenementen die we organiseren. Het nieuwe platform is niet alleen makkelijk voor geïnteresseerden van een evenement, maar ook voor de organisatoren die via het platform 'AVG-proof', dus in overeenstemming met de privacywetgeving, met deelnemers kunnen communiceren.

Er waren altijd veel handelingen nodig om een nieuwsbrief op te stellen en te versturen, maar dat is met het nieuwe systeem verleden tijd. We hebben al enkele proeven in de huisstijl gemaakt en die zien er mooi uit. Het kost weinig moeite om de nieuwsbrief met teksten, foto's en linkjes te maken en hij is bovendien snel te versturen. Je zult snel een nieuwe nieuwsbrief vanuit het nieuwe platform ontvangen!

Ledenadministratie

Sinds 1 juli 2008 wordt de ledenadministratie al gedaan door Jaap en Jantina de Blécourt van het bedrijf Ereprijs. Jaap en Jantina verzorgden de administratie rond-

om nieuwe leden, verwerkten wijzigingen, behandelde opzeggingen en inden de contributie. Ze zorgden er tevens voor dat de uitgever steeds een actueel adressenbestand ontvangt om het tijdschrift te versturen. Al met al een heel pakket aan taken die Jaap en Jantina ruim twaalf jaar met verve voor De Wereldfietser hebben uitgevoerd.

De ledenadministratie en de financiële administratie maken nu onderdeel uit van het nieuwe platform. In goed overleg hebben Jan en Eric met Jaap en Jantina gesproken om de overgang naar het nieuwe systeem te faciliteren. We zijn zeer blij met de flexibele inzet van Ereprijs. Er is regelmatig afstemming met elkaar geweest om de ledengegevens op de juiste plaats in het nieuwe systeem te importeren. De laatste import is net voor 1 oktober gebeurd, zodat de administratie vloeiend kan worden voortgezet in het nieuwe systeem.

Wij zijn Jaap en Jantina zeer erkentelijk voor al hun werkzaamheden. Zij hebben zich altijd professioneel en flexibel opgesteld. Vragen en suggesties werden snel en adequaat behandeld. We kijken dus terug op een plezierige en constructieve samenwerking! 🍷

IN MEMORIAM

Mickey Smak, 'Maartje'

17 september 1944 – 2 juli 2020

Ze was een van de eerste leden van De Wereldfietser. En met een staat van dienst die zelfs in het selecte gezelschap van de vroege leden opmerkelijk mag heten. Ze schreef geen boeken, zocht niet het middelpunt van de aandacht, ze bleef wat buiten beeld. Maar ondertussen.

Van jongs af aan was de fiets voor haar het aangewezen vervoermiddel, want goedkoop. Al was dat niet zonder risico in het Amsterdam van de jaren zestig en zeventig. Maar risico was niet iets waarvoor Mickey terugdeinsde. Fietsen binnen Amsterdam werd fietsen buiten Amsterdam, werden dagtochten, werden fietsreizen. Als jonge moeder van 29 trok ze de stoute schoenen aan en fietste met haar kind Gregor van vijf achterop naar Zweden. Ze had een primitief kinderzitje gemaakt en toen Gregor daar onderweg uit viel, voelde ze zich heel schuldig.

Al spoedig wilde ze meer en toen in 1976 de eerste Bikecentennial werd georganiseerd, dwars door de Verenigde Staten van oost naar west ter herdenking van de tweehonderdste verjaardag van de VS, was Mickey erbij.

Het hek was nu echt van de dam en er volgden nog vele tochten. Diverse andere *Coast to Coast*-routes volgden en met haar zoon fietste ze van Miami naar New Orleans. Ook Canada, Alaska en Midden- en Zuid-Amerika werden op de fiets doorkruist.

Ook de rest van haar palmares is indrukwekkend: Mickey fietste meerdere keren dwars door Afrika en Australië, van Amsterdam naar Vladivostok in het verre oosten van Rusland, door

delen van Azië en op enkele eilanden als Cuba en IJsland. En ze reed vele, vele malen door Europa; even naar Frankrijk of Zwitserland of een rondje Scandinavië om de conditie op peil te houden.

Ruim vierhonderdduizend kilometer en vele landen verder begon Mickey aan haar laatste reis. Deze keer zonder fiets. Op haar laatste dag werd een fotoboek bezorgd van haar reis in 2010 in de VS. En tijdschrift *De Wereldfietser* viel nog net op tijd op de deurmat. Die kon ze samen met Gregor bekijken voor ze definitief afscheid nam. Met een bakfiets is ze in stijl dwars door Amsterdam naar haar laatste rustplaats gebracht. Precies zoals ze dat voor ogen had.

Theo Jorna

Rustig weggevoegen uit het leven.
Verdrietig en met weemoed zwaaien we haar uit.

Na meer dan 400.000 km op de fiets en het bezoeken van 79 landen gaat ze nu aan haar laatste reis beginnen, helaas niet meer op de fiets.

Mickey Smak

- Maartje -

Geboren:
* Medemblik,
17 September 1944

Overleden:
† Amsterdam,
2 Juli 2020

moeder van
Gregor Ruben Scholte

en verdere familie

Overeenkomstig met haar wens heeft de crematie in stilte en besloten kring plaatsgevonden.

VERENIGINGSNIEUWS DE VAKANTIEFIETSER

Bestuur De Vakantiefietser

MARC KNAPEN
VOORZITTER

FRANS HEYLEN
PENNINGMEESTER

DIRK HUYGHE
ONDERVOORZITTER

ANDY LAMBRECHTS

FRANKY DE LANGHE
SECRETARIS

GRÉGORY LEWYLLIE

ANDRE RAMAULT

TEKST EN BEELD FRANKY DE LANGHE

Met goede humor gekruid

Trappistentoer 2020 (13-26 juli)

Om de acht trappistenbrouwerijen van de Lage Landen te bezoeken moesten we nauwelijks een grens kruisen. Toch kregen we een breed scala aan panorama's onder de wielen geschoven.

De ondergrond was zeer gevarieerd en de huidige algemene bandenkwaliteit moet zonder meer goed zijn gezien het zeer beperkt aantal platte banden dat genoteerd werd. Ook het type logement kon niet in een grotere spreidstand staan. Zowat alles passeerde de revue: van een muisstille en spotgoedkope boscamping (Chaaam), een 'Engelse' micro-camping op een supergazon (Hilvarenbeek), een lawaaierige 'straatcamping' waar 's nachts de camions zowat tussen onze scheerlijnen raasden (Heer-Agimont), een nooit slapende, megadrukke familiecamping

(Bertrix) of eentje waar de klok in de negentiende eeuw al was stilgevallen (Spontin), een luxeuze jeugdherberg (Luik) tot zelfs een vers stoppelveld met uitstekende sanitaire voorzieningen bij een gastvrije boer (Péronnes-les-Binche).

Gezellige supergroep

Gebeiteld in de harde schijf van het geheugen als recept voor een geslaagde fietstrip: rillend koude ochtenden onder een dicht bladerdak, en *moulinant* op spierverterende steile hellingen, zonnehitte weerskaatsende betonstroken, hotsend en botsend over mozaïekasfalt, regendruppels in zes formaten, een snuifje razend autoverkeer op nationale assen, trappistenabdijen als welgekomen rustpunten, soms zwalpend en vechtend tegen een hongertje of tegen de

wind, zovend en zwevend met vier Beaufort in de rug over drukke jaagpaden, pedalerend in geurende bossen op RAVeL's, maar bovenal: 1200 kilometer met een gezellige supergroep die zelfs na veertien uitdagende ritten nooit het goede humeur verloor!

TEKST EN BEELD MARC KNAPEN

Lidgeld

Omwille van praktische en organisatorische redenen zal vanaf 1 januari 2021 een jaar lidmaatschap bij De Vakantiefietser parallel lopen aan een kalenderjaar. Voor nieuwe leden die zich op een willekeurige datum van een lopend jaar aanmelden, hanteren we een systeem waarbij de kostprijs van het lidmaatschap rekening houdt met de resterende trimesters van dat jaar. Met het laatste tijdschrift van ieder jaar worden alle leden uitgenodigd hun lidmaatschap te verlengen met één kalenderjaar. Dat is dus nu!

Tegelijkertijd brengen we vanaf 1 januari 2021 – dat is meteen jouw volgende betaling, zie de bijlage bij dit nummer – het jaarlijks lidgeld op 24 euro. Voor vier nummers van dit tijdschrift dat je echt niet kan missen, blijft het een meer dan redelijke prijs. Vergeet daarbij de andere ledenvoordelen niet, zoals een goedkoop beursticket voor de Fiets en Wandelbeurs, het sterk verminderd tarief bij een fietsherstels cursus, korting bij een aantal fiets- en buitensportzaken, enzovoort. En natuurlijk ook het attest dat je van ons ontvangt en waarmee je bij het ziekenfonds een aanzienlijk bedrag kan terugvorderen. De prijsverhoging naar 24 euro stelt ons in het staat het tijdschrift nog te verbeteren en binnenkort de nieuwe website te lanceren.

Nieuwe website

Een van de komende dagen zal onze volledig nieuwe website online zijn. Er is heel wat overleg en werk in gekropen, maar het resultaat mag er dan ook zijn! Een nieuwe, hedendaagse, frisse look met een verbeterde navigatie laat je toe snel fietsreisinformatie op te zoeken. Als lid van De Vakantiefietser zal je onder meer jouw eigen account kunnen beheren, het tijdschrift nu ook digitaal kunnen lezen, je kunnen inschrijven voor een activiteit, een eigen reisblog kunnen uploaden, kunnen deelnemen aan de poll en gpx-files van tochten kunnen downloaden.

MORPHEUS verkrijgbaar vanaf € 3200

HELIOS verkrijgbaar vanaf € 2200

GRATIS
transportkoffer
bij aankoop van
de deelbare
Morpheus of
Helios

Maia bikes & trikes introduceert
CIRCE MORPHEUS en HELIOS tour tandem
vanaf medio september: bel ons voor een afspraak!

- De ideale reis- en tour-tandem
- Demonteren & Transporteren (in vliegtuig, auto of trein)
- zeer geschikt om samen met kinderen te fietsen
- (ook) in te zetten als Cargo-bike
- Stabiel en Robuust door de 20" wielen
- Goede wegligging door de brede banden

kijk voor meer informatie op: circecycles.com

MAIA voor:

- Ligfietsen
- Trikes
- Tandems
- fietsen te huur
- Kom proberen!

bij voorkeur komt u op afspraak

maialigfiets.nl

Stevensweg 79a 3319 AJ Dordrecht tel: 078 616 6302

NTKC

- Tentkamperen op de eigen terreinen!
- Van en voor leden
- Het hele jaar kampeerplezier
- Niets dan natuur!

kampeerclub.nl

OP FIETSVAKANTIE?
ZORGELOOS NAAR JOUW WERK?
OF ER GEWOON OP UIT MET DE KINDEREN?

CASA de
CICLISTAS

HELPT JE GRAAG OP WEG

WWW.CASADECICLISTAS.BE

KOM KAMPEREN
MIDDEN IN DE NATUUR!

Er zijn 134 Natuurkampeerterreinen in Nederland, 10 in Frankrijk en één in België, waar je geniet van rust, ruimte en vrijheid. Fietzers zijn bijzonder welkom! Met de Natuurkampeerkaart (in Het Groene Boekje) kun je op alle terreinen terecht. Download ook de gratis Kamperen app. www.natuurkampeerterreinen.nl

Natuurkampeerterreinen
te gast bij moeder natuur

Maaft deel uit van De Groene Koepel

ALTISA[®]

Benen Complex Advanced

Vegetarisch VEGAN PRODUCT

Plantaardige formule voor onvermoeibare benen.

De formule **Benen Complex** van **ALTISA** bevat een exclusieve combinatie van bijzonder actieve planten waarvan het effect berust op de synergetische werking van de werkzame bestanddelen. Bron van o.a. paardekastanje*: paardekastanje werkt antioxydatief en vermindert het gevoel van zware en vermoeide benen.

De aanbevolen dagelijkse portie voor dit supplement is 1-2 capsules.

Per twee **vegetarische** capsules:

- 260mg paardekastanje extract (4-6% aescivine) **x**
- 250mg wijnstokblad extract **x**
- 200mg wijnstokvrucht extract **x**
- 210mg muizendoorn extract **x**
- 100mg toverhazelaarblad extract **x**
- 100mg driekleurig viooltje extract

x: van 'natuurlijke groene landbouw' afkomstig

Bevat geen kunstmatige kleur-, bewaar- of smaakstoffen, noch nanopartikelingrediënten. Zonder suiker, zout, zetmeel, gist, tarwe, mais, melk (derivaten), soja, gluten, talk, lactose, dierlijke derivaten. Al onze producten zijn geregistreerd bij het Ministerie van Volksgezondheid en hebben een notificatienummer. Zonder kunstmatige kleur, bewaar- en smaakstoffen.

Doeltreffendheid dankzij ingrediënten van topkwaliteit.

Sinds 1970

Zonder (nano) titaniumdioxide TiO2 (E171), (nano) Fe oxides E172), (nano) silver (Ag) (E174), nano-stoffen.

Te koop in alle reform-, bio- en dieetwinkels, drogisterijen en apotheken. Ook verkrijgbaar via vele internet-apotheken. Dieximport, Herentalsebaan 214, B-2100 Deurne (BE) Art # 141212, AS 3/322

www.altisavitamins.com

TEKST EN BEELD HARRY EN ROELIE MORSKATE

Abrupt einde

Een paar jaar geleden hebben we onze banen opgezegd en ons hele hebben en houden verkocht om te gaan fietsen. We waren in Azië en Australië, maar komen in Argentinië *in the middle of nowhere* vast te zitten in een strenge quarantaine. Na tien weken zonder enig uitzicht op versoepeling van de maatregelen nemen we contact op met de Nederlandse ambassade om eens te informeren of we Argentinië kunnen verlaten. Daarna gaat het snel: twee weken later landen we in Amsterdam.

Pas als we 23 mei in het vliegtuig zitten, hebben we tijd om deze snelle terugreis te relativiseren. We hebben niet het idee dat we in een zwart gat vallen, dat we depressief zijn vanwege het abrupte einde van ons avontuur. We zijn ongelooflijk dankbaar dat we twee jaar vrij hebben kunnen reizen in het pre-corona tijdperk, waarbij we onderweg overal met open armen zijn ontvangen. Dat neemt niemand ons meer af. Daarnaast is corona ons allemaal overkomen, met voor iedereen op deze wereld beperkende of nog veel ergere gevolgen. Onze fietsreis had ook een abrupt einde kunnen hebben door ziekte of een valpartij – dat was veel erger geweest. Ook is het mooi om terug te keren naar ons vaderland, waar in tegenstelling tot in de Andes de zomer lonkt en het leven langzaam weer op gang komt. Bovenal verheugen we ons om weer onze familie en vrienden te ontmoeten, die we twee jaar niet meer hebben gezien.

Met open armen worden we ontvangen door zoon en dochter bij wie we twee weken logeren. Voor ons vertrek hebben we ook ons huis verkocht. We genieten van de vrijheden van de intelligente lockdown en beginnen met hardlopen, fietstochtjes en mountainbiken – activiteiten die in Argentinië streng verboden waren. Naast genieten hebben we nog een andere sterke motivator: we zijn in de tien weken quarantaine tien kilo aangekomen!

Na een week maakt de blijdschap plaats voor onrust. Wat is ons plan? Hoe verder? De situatie is te onzeker. Grote delen van de wereld zitten op slot of staan niet te popelen om fietsreizigers van ver weg te

ontvangen. Ook wordt er een tweede golf voorspeld. Laten we ons dan weer opsluiten? Al snel besluiten we dat we zeker een jaar een pas op de plaats maken.

We zoeken allebei een baan, het liefst in de omgeving van Eindhoven. Na twee weken logeren hebben we behoefte aan een plekje voor onszelf en wij vinden binnen een paar dagen een tijdelijk appartementje in hartje Eindhoven. Door het vertrek van buitenlandse expats is de keuze reuze. En het geluk kan nog niet op: binnen twee weken vinden we allebei een baan in de stad! Roelie begint als projectmanager bij de gemeente en Harry als business developer bij een fietskoeriersbedrijf.

We hebben nog een maand totdat we met deze leuke banen beginnen. In die tijd vinden we een echt appartement en gaan we een – niet hét – rondje Nederland doen. Op de Sallandse Heuvelrug genieten we volop van een reünie van fietsers die het afgelopen jaar door Zuid-Amerika hebben gefietst. Een dag nadat we daar van terugkomen, verhuizen we naar een nieuw, gemeubeld appartement – een logistieke operatie die ons twee keer op-en-neer fietsen kost.

Laat het nieuwe leven maar beginnen. We genieten en ondertussen dromen we van volgende fietsavonturen! www.hearttobeat.nl

de
terug-
komst

© SHIFT CYCLING CULTURE

de volgende keer Onderwerpen onder voorbehoud

- Thema Baltische Staten: wat verbindt en wat onderscheidt Estland, Letland en Litouwen?
- Interview: Lian van Leeuwen is fotografe, bikepacker en grondlegger van Shift Cycling Culture, dat de fietscultuur wil inzetten voor een duurzamere wereld.
- Jan Jes fietste van Paramaribo in Suriname door de intens groene jungle en langs eindeloze plantages naar Salvador da Bahia, in Brazilië.

Het volgende nummer verschijnt op 29 januari.

OP ZOEK NAAR ULTIEM AVONTUUR...

MARATHON MONDIAL

DE HORIZON IS ZIJN DOEL.

**De ultieme reisband,
gemaakt voor wegen en paden op alle continenten:**

Beleef het avontuur!

Slijtvast, gripvast en lekbestendig.

